

Stenografični zapisnik

devete seje

deželnega zbora kranjskega

v Ljubljani

dné 14. aprila 1899.

Navzoči: Prvosednik: Deželni glavar Oton pl. Detela. — Vladni zastopnik: C. kr. deželni predsednik eksccelencia baron Viktor Hein in c. kr. deželne vlade tajnik Viljem Haas. Vsi članovi razun: knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, Josip Lenarčič, dr. Danilo Majaron, Janez Perdan. — Zapisnikar: Deželni tajnik Jožef Pfeifer.

Dnevni red:

1. Branje zapisnika VIII. deželnozborske seje dné 11. aprila 1899. l.
2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.
3. Priloga 45. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži projekt o napravi mostov čez reko Krko pri Dobravi in Mrsečji vasi v političnem okraju Krškem.
4. Priloga 47. Poročilo deželnega odbora v zadevi ustanovitve deželne kmetijske šole na Gorenjskem.
5. Ustno poročilo upravnega odseka o § 3. B letnega poročila: Agrarne razmere.
6. Ustno poročilo finančnega odseka o peticijah, in sicer:
 - a) Blandine pl. Gariboldi za zvišanje miloščine;
 - b) Marije Androjna, vdove deželnega pomočnega uradnika, za dovolitev miloščine;
 - c) upravnega sveta Elizabetine otroške bolnišnice v Ljubljani za dovolitev podpore za daljna tri leta.
7. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer:
 - a) slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani, da se sklene zakon proti razširjenju čebelne gnjilobe;
 - b) okrajno-cestnega odbora v Črnomlju za poddržavljenje okrajne ceste Luža-Strekljevec-Črnomelj in deželne ceste Črnomelj-Vinica;
 - c) županste v Krškem, Mokronogu in drugih, da bi Krško meščansko šolo prevzela dežela v oskrbo.

Stenographischer Bericht

der neunten Sitzung

des krainischen Landtages

in Laibach

am 14. April 1899.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Otto v. Detela. — Regierungsvertreter: R. k. Landespräsident Excellenz Victor Freiherr v. Hein und k. k. Landesregierungssecretär Wilhelm Haas. — Sämmtliche Mitglieder mit Ausnahme von: Fürstbischof Dr. Anton Bonaventura Jeglič, Josef Lenarčič, Dr. Danilo Majaron, Johann Perdan. — Schriftführer: Landschafts-Secretär Josef Pfeifer.

Tagesordnung:

1. Lesung des Protokolls der VIII. Landtags-Sitzung vom 11. April 1899.
2. Mittheilungen des Landtags-Präsidiums.
3. Beilage 45. Bericht des Landesauschusses, womit die Projecte, betreffend die Herstellung von Brücken über den Gurkfluß bei Dobrava und Merjetschendorf im politischen Bezirke Gurkfeld vorgelegt werden.
4. Beilage 47. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Errichtung einer Landes-Ackerbauschule in Oberkrain.
5. Mündlicher Bericht des Verwaltungsauschusses über § 3 B des Rechenschaftsberichtes: Agrarverhältnisse.
6. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über Petitionen, und zwar:
 - a) der Blandine Edle v. Gariboldi um Erhöhung der Gnadengabe;
 - b) der Maria Androjna, landchaftliche Anstaltsbeamtenwitwe, um Bewilligung einer Gnadengabe;
 - c) des Verwaltungsrathes des Elisabeth-Kinderospitales in Laibach um Bewilligung der Subvention für die weiteren drei Jahre.
7. Mündlicher Bericht des Verwaltungsauschusses über Petitionen, und zwar:
 - a) des slovenischen Bienenvereines in Laibach um Beschließung eines Gesetzes gegen die Verbreitung der Bienenfäulnis;
 - b) des Bezirksstraßen-Auschusses von Černembl um Verstaatlichung der Bezirksstraße Luža-Strekljevec-Černembl und der Landesstraße Černembl-Weinzig;
 - c) der Gemeindeämter in Gurkfeld, Massenfuß und anderer um Uebnahme der Gurkfelder Bürgererschule in die Verwaltung des Landes.

8. Ustno poročilo upravnega odseka o § 6. letnega poročila: Občila.
9. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu kranjske kmetijske šole na Grmu za leto 1897. (k prilogi 32.).
10. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zaklada prisilne delalnice za leto 1897. (k prilogi 11.).
11. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu zaklada prisilne delalnice za leto 1899. (k prilogi 12.) ter o prošnjah umirovljenih paznikov Antona Štrukeljna in Valentina Vrančiča za zvišanje pokojnine, in pazniške vdove Frančiške Tomazin za miloščino.
12. Ustno poročilo upravnega odseka gledé uvrstitve občinske ceste, ki se na zapadni strani vasi Kramplje odcepi od okrajne ceste Velike Lašiče-Bloke in drži čez Lahovo na Ravnik, med okrajne ceste (k prilogi 40.).
13. Ustno poročilo upravnega odseka o uvrstitvi v cestnem okraju Postojnskem se nahajajoče občinske ceste, ki se od okrajne ceste Dilce-Studeno-Planina med Brinjem in Studenem odcepi in drži na Bukovje in Gorenje, med okrajne ceste (k prilogi 41.).
14. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer:
 - a) Krašovec Valentina, občinskega odbornika v Št. Petru, da bi se določbe občinskega zakona natančno splovala;
 - b) vasi Breže in Jurjevica za napravo vodovoda;
 - c) posestnikov iz Jakovce, občina Vrabče, za napravo načrtov za vodovod.
15. Utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca Viljema Pfeiferja in tovarišev gledé prebitkov osebnega dohodninskega davka (k prilogi 50.).
16. Ustno poročilo finančnega odseka o peticijah, in sicer:
 - a) vasi Leše pri Mošnjah gledé podpore za napravo brizgalnice;
 - b) več posestnikov iz Starega apna pri Velikih Lipljenih za znižanje stroškov povodom delitve njih skupnega zemljišča;
 - c) Frančiške Jalen, soproge bivšega sekcijskega sluga, za odpravnino ali miloščino.
17. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer:
 - a) županste v ob Kamniški Bistrici za uravnavo reke Bistrice;
 - b) vaščanov davčnih občin Vodice, Bukovica in Repnje za razdružitev občine Vodice v dve samostojni občini: Vodice in Skaručna.
18. Ustno poročilo odseka za letno poročilo deželnega odbora, in sicer:
 - a) o § 4.: Deželne podpore;
 - b) o § 7. A: Deželna prisilna delalnica;
B: Deželni dobrodelni zavodi;
C: Deželni muzej.
8. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über § 6 des Rechenschaftsberichtes: Communicationsmittel.
9. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss der kranjischen landwirtschaftlichen Schule in Stauden für das Jahr 1897 (zur Beilage 32).
10. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Zwangsarbeitshausfonds für das Jahr 1897 (zur Beilage 11).
11. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Voranschlag des Zwangsarbeitshausfonds für das Jahr 1899 (zur Beilage 12) und über die Petitionen der pensionierten Aufseher Anton Štrukelj und Valentin Vrančič um Pensionserhöhung, und der Aufseherwitwe Franziska Tomazin um Bewilligung einer Gnadengabe.
12. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreihung der westwärts der Ortschaft Kramplje von der Großlašich-Oblater Bezirksstraße abzweigenden, über Lahovo nach Ravnik führenden Gemeindeftraße in die Kategorie der Bezirksstraßen (zur Beilage 40).
13. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreihung der im Straßenbezirke Adelsberg gelegenen, von der Dilce-Kaltenfeld-Planinaer Bezirksstraße zwischen Brinje und Kaltenfeld abzweigenden, nach Bukuje und Gorenje führenden Gemeindeftraße in die Kategorie der Bezirksstraßen (zur Beilage 41).
14. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über Petitionen, und zwar:
 - a) des Krašovec Valentin, Gemeinde-Ausschussmitglied in St. Peter, um genaue Handhabung der Bestimmungen des Gemeindegesetzes;
 - b) der Ortschaft Breže und Jurjevica um Errichtung einer Wasserleitung;
 - c) der Insassen von Jakovce, Gemeinde Vrabče, um Verfassung der Pläne für die Wasserleitung.
15. Begründung des selbständigen Antrages des Herrn Abgeordneten Wilhelm Pfeifer und Genossen, betreffend die Ueberschüsse der Personaleinkommensteuer (zur Beilage 50).
16. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über Petitionen, und zwar:
 - a) der Ortschaft Leschach bei Mošnjach um Subvention behufs Anschaffung einer Feuerspritze;
 - b) mehrerer Besitzer von Staro apno bei Großiplen um Ermäßigung der Kosten anlässlich der Vertheilung eines gemeinschaftlichen Grundstückes;
 - c) der Franziska Jalen, Gattin des gewesenen Seciersdieners, um Bewilligung einer Abfertigung oder Gnadengabe.
17. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über Petitionen, und zwar:
 - a) der an der Steiner-Feistritz gelegenen Gemeindeämter um Regulierung der Feistritz;
 - b) der Insassen der Steuergemeinden Wobiz, Bukowiz und Repnje um Theilung der Gemeinde Wobiz in zwei selbstständige Gemeinden: Wobiz und Skaručna.
18. Mündlicher Bericht des Rechenschaftsberichtsausschusses über den Rechenschaftsbericht, und zwar:
 - a) über § 4: Landesunterstützungen;
 - b) über § 7: A: Landes-Zwangsarbeitsanstalt;
B: Landes-Wohltätigkeitsanstalten;
C: Landesmuseum.

Začetek seje ob 10. uri 20 minut dopoldne.

Beginn der Sitzung um 10 Uhr 20 Minuten Vormittag.

Deželni glavar:

Proglašam sklepčnost visoke zbornice ter otvarjam sejo.

Prosim gospoda zapisnikarja, da prečita zapisnik zadnje seje.

1. Branje zapisnika VIII. deželnozborske seje dné 11. aprila 1899. l.

1. Lesung des Protokoll'es der VIII. Landtags-sitzung vom 11. April 1899.

Tajnik Pfeifer:

(Bere zapisnik VIII. seje v nemškem jeziku. — Liest das Protokoll der VIII. Sitzung in deutscher Sprache.)

Deželni glavar:

Želi kdo gospodov poslancev kak popravek v ravnokar prečitanem zapisniku?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, izrekam, da je zapisnik zadnje seje potrjen.

2. Naznanila deželno - zborskega predsedstva.

2. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.

Deželni glavar:

Naznanjam, da se je gospod poslanec Lenarčič opravičil, da je zaradi bolezni zadržan, udeležiti se današnje seje.

Došle so sledeče peticije:

Mestni magistrat v Ljubljani prosi podpore za zgradbo osemrazredne dekliške šole pri sv. Jakobu v Ljubljani.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Hribar izroča sledeči prošnji: Učiteljstvo ljubljanskih mestnih ljudskih šol prosi za uravnavo starostnih doklad.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani prosi za pisateljsko nagrado in za podporo za izdajo knjige: „Ustavoznanstvo.“

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Jelovšek izroča prošnjo županstva na Vrhniki za prispevek za zgradbo vodovoda.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Kajdiž izroča sledeči prošnji: Janez Avbelj, posestnik na Goljači, občina Blagovica, prosi podpore za napravo vodnjaka.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Županstvo v Tujnicah prosi podpore za zgradbo nove ceste iz Tujnic v Zalog.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Preidimo na dnevni red:

3. Priloga 45. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži projekt o napravi mostov čez reko Krko pri Dobravi in Mrsečji vasi v političnem okraju Krškem

3. Beilage 45. Bericht des Landesauschusses, womit die Projekte, betreffend die Herstellung von Brücken über den Gurktal bei Dobrava und Werstschendorf im politischen Bezirke Gurktal vorgelegt werden.

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

4. Priloga 47. Poročilo deželnega odbora v zadevi ustanovitve deželne kmetijske šole na Gorenjskem.

4. Beilage 47. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Errichtung einer Landes-Ackerbauschule in Oberkrain.

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

5. Ustno poročilo upravnega odseka o § 3. B letnega poročila: Agrarne razmere.

5. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über § 3, B des Rechnungsbereiches: Agrarverhältnisse.

Ta točka odpade, ker je gospod poročevalec odsoten.

Točke:

6. a, b in c se ne morejo sedaj rešiti, ker gospod poročevalec še ni tukaj. Rešile se bodo torej pozneje, kadar pride gospod poročevalec.

Na vrsto pride torej točka:

7. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer:

a) slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani, da se sklene zakon proti razširjenju čebelne gnjilobe:

7. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über Petitionen, und zwar:

a) des slovenischen Bienenvereines in Ljubach um Beschließung eines Gesetzes gegen die Verbreitung der Bienenfäulnis.

Poročevalec Povše:

Visoki deželni zbor! Slovensko čebelarstvo v Ljubljani obrnilo se je s posebno prošnjo do visokega zbora, da bi zakonodavstvo upoštevalo važnost čebeloreje, kateri se godi velika škoda osobito s tem, da je v navadi, ali bolj rečeno, v razvadi, ko jesenska paša medna poneha, da čebelarji čebele s strdjo ali medom in zalego vred stlačijo. To vrše navadno okrog čebeljnaka v odprtih krajih in prostorih in pustijo marsikaterikrat dotične posode, napolnjene s to mešano strdjo, odprte, da morejo tudi čebele, ki so se namenile za plemo, prihajati in srkati to strd. Ker se pa zalega v medu začne kisati, je lahko razumljivo, da čebele, ki tako hrano uživajo, dobijo drisko. Ta driska je nalezljiva, postanejo po njej mnogokrat celi čebeljnaki opustošeni. Dokazano je celo, da v dotičnem okraju vse čebele pomró na tej jako nalezljivi hudi driski. Ne more se ugovarjati, da to ni resnično, kajti vsak čebelar praktično in teoretično izvežbani ve to, vendar pa je treba, da se deželni odbor poprej posvetuje z merodajnim zakonodajnim faktorjem, s kmetijskim ministerstvom, ali bi ono tudi pritrdilo temu, da se zakon napravi, ki bi omejil pravico čebelarjev, mastiti čebele z medom in zalego vred. Ker je edino le na Goriško-Gradiščanskem zakon veljaven, ki čebelarijo urejuje, osobito pašo in prevažanje in ker se tudi v naših vinorodnih krajih osobito na Vipavskem lahko nahajajo enake razmere, ki bi tudi velevale, da se taka zakonita določila dadó, ki urejajo čebelarijo in pašo čebel, je smatral upravni odsek, da je najumestnejše, da se cela zadeva deželnemu odboru izroči, ki naj vrši preiskovanja in stopi v dogovor s kmetijskim ministerstvom, ter poižveduje tudi pri čebelarjih v vinorodnih krajih na Kranjskem, da se prepriča, ali sploh kaže, pri nas tak zakon napraviti, in da potem v prihodnjem zasedanju stavi konkretni svoj predlog.

Upravni odsek mi je torej naročil, visokemu zboru predlagati sledeče:

„Visoki deželni zbor skleni:

Prošnja slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani izroča se v nadaljne pozvedbe v tej zadevi deželnemu odboru in poročanje o izvršenih pozvedbah v prihodnjem zasedanju.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki pritrjujejo nasvetu upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

- b) okrajno-cestnega odbora v Crnomlju za podržavljenje okrajne ceste Luža-Strek-ljevec - Črnomelj in deželne ceste Crnomelj-Vinica.

b) des Bezirksstrafenausschusses von Tschernembl um Verstaatlichung der Bezirksstraße Luža-Strek-ljevec-Tschernembl und der Landesstraße Tschernembl-Weinitz.

Poročevalec dr. Tavčar:

Cestni odbor Črnomaljski vložil je sledečo prošnjo deželnemu odboru. Ker je iz nje razviden celi položaj in cela stvar, za katero se gre, usojam si to prošnjo prečitati doslovno:

(Bere: — Liest:)

„Obče znano je, da politični okraj „Črnomelj“ materijelno propada in da je siromašno prebivalstvo prisiljeno si na Nemškem, v Ameriki in sploh v tujini svoj kruh iskati. Vzrok temu ni malomarnost ali brezbrižnost ljudstva, kajti Belokranjec je nardarjen in marljiv, tudi lega Belokrajine ni slaba, ker zemlja in zračje sta ugodna za trto-, sadje- in živinorejo, ampak glavni vzrok vsej bedi je primanjkanje dobre komunikacije, po kateri bi zamogel kmetovalec svoje pridelke v denar spraviti.

Čez dvajset let že tarna in prosi Belokrajina za železnico, katero dobroto vživajo vsi drugi politični okraji Kranjske v obili meri, ali vse je zaman, še toliko se merodajni faktorji ne ozirajo na zapuščeno Belokrajino, ki šteje vendar 30.000 duš, da bi železnico od Straže do Gabra (Kumpmatl) podaljšali, da bi tako železnico saj v obližje dobili in jo zamogli vporabljati.

Pa tudi v cestnih zadevah je Belokrajina zadnji od vseh političnih okrajev v deželi. Imamo sicer en kos državne ceste, toda tista pelje od Gorjancev nad Lužo v Metliko, tako, da večina metliškega okraja in ves sodni okraj Črnomelj nimata prav nobene koristi od nje.

Podpisani okrajni cestni odbor je v seji 25. novembra t. l. uvidel, da se tudi z 20% vsakoletno cestno priklado komunikacija ne dá zboljšati in je enoglasno sklenil prositi, da se z ozirom na to, ker blagodejne železnice najbrž še mnogo let ni pričakovati, saj v cestnih zvezah od strani države kaj stori.

Izvršivši ta sklep stavi se ponižna prošnja:

„Veslavni deželni odbor blagovoli pri deželnem zboru in taisti pri visoki vladi posredovati, da se sedanja okrajna cesta, ki pelje od Luže doli čez Strekljevec do Črnomlja in deželna cesta od Črnomlja do Vinice podžavite in tako napravi državna cesta od Luže čez Črnomelj do Vinice, katera bi bila v zvezi z državno cesto, ki pelje iz Rudolfovega čez Gorjance v Metliko. To prošnjo si usoja vdano podpisani okrajno-cestni odbor podpreti z naslednjimi razlogi:

1. Sodni okraj Črnomelj ima 155 km okrajnih in deloma deželnih cest vzdržavati, sedaj največ v vsej kranjske deželi. Vsakoletna 20% cestna priklada še za samo vzdržavanje ne zadostuje, toliko manj za zboljšanje cest, kajti samo najpotrebniše preložitve taistih bi stale ogromne in neznosne stroške

za okraj in deželno, vzlasti ker so tudi deželne ceste preložitve zelo potrebne.

Potrebno je tedaj, da se okraj Črnomelj in dežela razbremenita, kar bi se zgodilo, če se cestna proga od Luže do mosta pri Kolpi na Vinici podržavi. Tudi metliški sodni okraj bi se s tem zdatno razbremenil, ker spada okrajna cesta od Luže do spod Šterkljivca pod Metliko.

2. Politični okraj Črnomelj ima največ opraviti v Rudolfovem, kjer je okrožno sodišče, gimnazija, železnica itd. Tje imamo največ prometa, tedaj naj se ta cestna zveza zboljša. Od železnice v Kočevji ali Karlovcu smo silno odstranjeni. V Rudolfovo imamo enako daleč, kakor v Stražo, osem ur hoda ali pet ur lahke, deset ur težke vožnje. Ali ni to neznosno za Belokrajino, če premislimo, da imajo vsi drugi okraji železnice in državne ceste takorekoč na nosu? Mi želimo in potrebujemo boljše zveze z Rudolfovom kot središčem Dolenjske.

3. Zaprošena državna cesta od Luže čez Črnomelj na Vinico prevzela bi politični okraj Črnomelj naravnost od severa proti jugu in bi tudi pozneje, če Belokrajna kedaj železnico dobi, nikakor ne bila brezpotrebna, ker železnica se bo zamogla le od Straže podaljšati in bo, kakor je bila že večkrat merjena, oba sodna okraja Črnomelj in Metliko od zahoda proti vzhodu presekala. Državna cesta bi potem železnici dovažala od severa in juga in bi v vsakem oziru pospeševala promet.

4. Ta državna cestna proga, ki bi bila sklenjena z državno cesto na Luži, ne bi državo mnogo stala, ker radi te nove proge ne bi potrebovala postaviti posebnega inženirja in nadzorstva, ampak bi bila lahko pod sedanjim nadzorstvom v Rudolfovem.

5. Ta cesta sploh ne bi državo mnogo stala, ker bi bila od Luže do Črnomlja 18 km in od tu do Vinice 18 km, skupaj tedaj le 36 km dolga in ker je vpoštevati, da bi se sedanje okrajne in deželne ceste dale mnogo porabiti in je k temu tudi zemljišče tako ustvarjeno, da bi odškodnina zemljišč prav malo stala.

6. Država izdaja za izboljšanje državne ceste iz Rudolfovega v Metliko ogromne svote, n. pr. za velikanski most čez Krko v Rudolfovem in za preložitve ceste čez Gorjance do Metlike. To se bo izplačalo in bo imelo le tedaj pravi pomen, ako se napravi še državna cesta od Luže čez Črnomelj do Vinice in se tako Kranjskeji priklopne še okraj Črnomelj, ki sedaj gravituje le bolj na Hrvaško.

7. Tukajšnji kmetovalec poprijel se je čvrsto regeneriranja vinogradov, sadje- in živinoreje, tudi svinjereje se bo poprijel, a kam hoče z vsemi pridelki, če ni od nobene strani kupca, ker smo takraj Gorjancev takorekoč ločeni od Kranjske. Tukaj je še tudi mnogo bukovega, jelovega in hrastovega lesa, ki se pa izvažajo le na Karlovec in Vrbovsko, ker tja pelje od kranjske meje lepa cesarska cesta, svetovnoznana „Luisenstrasse“. Ako bi imeli državno cesto do Rudolfovega, kamor bi imeli polovico bližje, bi šel ves les na kolodvor v Rudolfovo in bi z vožnjo domačin kaj zaslužil, med

tem, ko gre zdaj, ko Hrvati les vozijo, ves zaslužek v tuje roke. Dobra cestna zveza bi temu nedostatku veliko opomogla, saj vendar je državi in visoki vladi gotovo na srečo, da omogoči svojim državljanom plačevati davke, da jim dá zaslužek v domači deželi in tako zabrani zgubonosno izseljevanje v Ameriko.

Veleslavni deželni odbor blagovoli te razloge upoštevati in storiti kar najhitreje mogoče potrebne korake, da se naša pravična prošnja usliši in s tem saj deloma gospodarskim težnjam ubožne Belokrajine odpomore.“

Upravni odsek je to prošnjo pretresaval in prišel do prepričanja, da je v resnici zdrava ideja v njej obsežena. Komunikacije v Belokrajini so jako klaverne in posebno Črnomaljski okraj je takorekoč popolnoma odrezan od drugega sveta. Jedinna zveza, ki pride v poštev, je ravno tista nesrečna zveza iz Luže čez Štrekljevec do Črnomlja, ki je pa v tako strahovitem stanju, da človeka groza obhaja, če se vozi po tistih razvalinah. Cestni okraj Črnomaljski je preobremenjen in dežela, katera ima tako že za ceste nositi velikanska bremena, mu tudi ne more na pomoč priskočiti — ostane torej jedino še država. Ta sicer vzdržuje jedno cesto v tem okraju, pa ta cesta teče na periferiji, na meji proti Metliki, tako da nima Črnomaljski okraj nič od nje. Prav srečno pa bi se kompletirala, ako bi se podržavila cesta od Luže čez Štrekljevec do Črnomlja in od Črnomlja do Vinice. Ker imamo že slučaje, da vlada za enake prošnje ni bila gluha, méni upravni odsek, da je z vso silo Črnomaljski cestni odbor podpirati v tej težnji, ki je v prošnji izrečena in pri vladi pospeševati, da se, če mogoče, vendar podržavi ta cestna proga.

Z ozirom na to stavljam predlog:

„Visoka zbornica skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da naj z vso silo pri cesarski vladi pospešuje, da se sedanja okrajna cesta, ki pelje od Luže čez Štrekljevec do Črnomlja, in deželna cesta od Črnomlja do Vinice podržavita.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki pritrjujejo nasvetu upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

c) županstvo v Krškem, Mokronogu in drugih, da bi Krško meščansko šolo prevzela dežela v oskrbo.

c) der Gemeindeämter in Gurkfeld, Klaffenfuß und anderer um Uebnahme der Gurkfelder Bürgerschule in die Verwaltung des Landes.

Poročevalec Jelovšek :

Visoka zbornica! Čast mi je v imenu upravnega odseka poročati o 17 terih prošnjah raznih občin Krškega šolskega okraja, da bi meščansko šolo v Krškem prevzela dežela v svojo oskrb. Prošile so sledeče občine: Šmarjeta, Čatež ob Savi, Mokronog, Studenec, Radeče, Crklje v okraju Krškega, Dvor pri Št. Janžu, Tržišče, Št. Ruprt, Raka, Trebelne, Kostanjevica, Št. Jernej, Velika Dolina pri Čatežu, Boštanj in mesto Krško.

Ker so prošnje skoraj vse jednake, prečital bom jedno samo. — Glasi se:

Vdano podpisano županstvo občine Velika Dolina v krškem okraju vljudno prosi, da bi krško meščansko šolo prevzela dežela kranjska v svojo oskrb in sicer iz nastopnih razlogov:

1. Je krški okraj z davki preobložen, da le jako težko prenaša to breme, vzlasti, ker se uničeno vinogradarstvo še ni opomoglo, katero je glavni ovir blagostanja v tem okraju.

2. Imajo (ker je šola na meji) le bližnje občine korist od te šole, med temi pa tudi mnogo štajerskih, ki niti krajcarja davka za to šolo ne plačujejo.

3. So tudi druge dežele spremenile šolski zakon, da se vzdržujejo meščanske šole kakor ljudske iz skupnih deželnih dohodkov.

Meščansko krško šolo obiskovalo je dosedaj 1155 učencev. Od teh bilo jih je iz krškega šolskega okraja 508, — in družih okrajev 146, iz Štajerskega 432 in iz družih dežel pa 69, — toraj iz šolskega okraja krškega še niti polovica ne.

To šolo, katera ima pet učiteljskih moči i. t. n. mora vzdržavati samo krški šolski okraj. Ako bi bil ta okraj bogat, ako bi imel cvetočo industrijo, bilo bi to vzdržavanje te šole malenkost; tako pa plača v tamošnjem okraju ena občina 88 %, ena 76 %, ena 65 %, ena 55 %, ena 53 %, ena 51 %, dve po 50 % i. t. d. in cestne doklade pa krški cestni okraj 25 %, kostanjevški cestni okraj tudi 25 %, mokronoški pa 20 %, kar pač dovolj dokazuje, da so bogati le na dokladah in na trtni uši.

Tovariš gospod Pfeifer je trdil, da imajo v Krškem tri vrste uši, a na četrto, vzdržavanje meščanske šole, je menda pozabil.

Ako se pomisli, da niti polovica učencev ne vživa sadov njih žuljev, potem se pač smejo ti veliki stroški prištevati k Pfeiferjevim trem trtnim ušim, ker tudi ta uš zajeda denarno mošnjo tega vinorodnega okraja.

Prošnji županstva Krškega je priložen tudi načrt zakona. Upravni odsek ga ni mogel sprejeti, ker je neobhodno potrebno, da deželni odbor poprej poizveduje in študira finančno stran in nasledke, ki bi nastali, ako bi se ta zakon sprejel.

Upravni odsek torej predlaga:

„Visoki deželni zbor skleni:

Prošnje županstva v Krškem, občine Šmarjete, občine Čatež ob Savi, občine Mokronoške, občine Studenec, občine Škocijan, občine Radeče, občine

Crklje, okraj Krško, občine Dvor pri Št. Janžu, občine Tržišče, županstva Št. Rupert, županstva na Raki, županstva v Trebelnem in Kostanjevici, županstva Št. Jernej in županstva Velike Doline pri Čatežu in županstva Boštanj, — odstopijo se deželnemu odboru, da se o teh prošnjah posvetuje in o vspehih tega posvetovanja v prihodnjem zasedanju poroča.“

Deželni glavar :

Želi še kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki se strinjajo z nasvetom upravnega odseka, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride točka:

8. Ustno poročilo upravnega odseka o § 6. letnega poročila : Občila.

8. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über § 6 des Rechnungsbereiches : Communicationsmittel.

Poročevalec Jelovšek :

Čast mi je v imenu upravnega odseka poročati o § 6. letnega poročila. V obče mi je omeniti, da je deželni odbor letos jako veliko koristnega napravil, veliko cest in mostov popravil in sploh nenavadno pridno deloval v korist dežele. Poročilo, ki je nekdanj obsegalo 160 strani in več, skrčil je deželni odbor na samo 26 strani.

Pri generalni debati nimam nič drugega omeniti in predlagam, da se prestopi v špecialno debato.

Deželni glavar :

Otvorjam splošno razpravo o § 6.

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prestopimo v nadrobno razpravo. Prosim, da se gospodje poslanci pri posameznih točkah oglašajo, sicer se bo smatralo, da se visoka zbornica strinja z nasveti gospoda poročevalca, da se dotična poročila vzamejo na znanje.

Poročevalec Jelovšek :

Marg. št. 1. se tiče proračunov in gospodarjenja z okrajnimi cestnimi zakladi in naj se vzame na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

Cestni okraj Blejski! Marg. št. 2. poroča, da se je od cestnega odbora Blejskega predloženi načrt za popravo Savskega mosta po deželnem stavbnem uradu popolnil in odobril s potrebsčino 1946 glđ. 36 kr.

Dotična dela so se izvršila s stroški 1649 gld. 01 kr., ki so se po odbitku izkupila za star les in nerabno konstrukcijsko železo v znesku 50 gld. znižali na 1599 gld. 1 kr. To naj se vzame na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

Cestni okraj Brdski! Ta je dné 16. maja 1898. naznanil, da preti nevarnost okrajni cesti pri Beričevem in tamkaj čez Bistrico držečemu mostu, ker voda izpodjeda in odplavlja levi breg. Pri dotičnem ogledu, katerega sta izvršila gospoda deželni glavar in Povše z deželnim inženirjem Sbrizajem, so se konstatovali obsežni vdori na levem bregu. Deželni odbor je naročil, stvar precej popraviti. Troški so znašali 1912 gld. 5 kr. Prosim, da se to vzame na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

Cestna okraja Cerknica in Lož! Marg. št. 4. nam poroča, da sta l. 1897. znašala mitniška dohodka in sicer na Rakeku 3815 gld. 81 kr. in na Bloški Polici 4312 gld. Troškov pri pobiranju je bilo 474 gld. 23 kr. oziroma 656 gld. 21 kr. Potemtakem je znašal čisti mitniški dohodek 3341 gld. 58 kr. oziroma 3655 gld. 79 kr., skupaj torej 6997 gld. 37 kr. Od te svote je dobil Cerknški cestni zaklad 4365 gld. 20 kr. Ložki pa 2632 gld. 17 kr.

Upravni odsek me je pri tej točki pooblastil vprašati ekscelenco gospoda deželnega predsednika kot zastopnika c. kr. deželne vlade, ali mu je kaj znano, kdaj misli država opustiti državne mitnice. Prosim, da se marg. št. 4. vzame na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

Marg. št. 5. poroča o nakupu dveh zemljiških parcel ob deželni cesti na Rakeku, za kateri se je posestniku Janezu Koščaku, kateremu sta se zemljišči ob deževju vedno preplavljali in zasuli s peskom in gramozom, izplačalo 850 gld. Prosim, da se to vzame na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

Cesta okraja Idrija in Logatec! Marg. št. 6. poroča, da je od državne podpore 2000 gld. za vzdrževanje deželne ceste, ki se odcepi od Tržaške državne ceste pri Kalcih in drži na Žgornjo Idrijo, odpadlo na Logaški cestni okraj 396 gld. 5 kr., na Idrijski pa 1603 gld. 95 kr. Prosim, da se to vzame na znanje.

Deželni glavar:

Želi še kdo besede?

Gospod poslanec dr. Žitnik ima besedo.

Poslanec dr. Žitnik:

C. kr. deželna vlada je z dopisom z dné 21. februarja 1896., št. 2377, deželnemu odboru naznanila, da bode c. kr. ministerstvo za notranje reči vsprejelo deželno cesto, ki se odcepi od Tržaške državne ceste pri Kalcih nad Gorenjim Logatcem in

drži na Gorenjo Idrijo, med državne ceste, kakor hitro ne bo treba postavljati v izvanredno potrebščino državnega proračuna stroškov za popravo Zagrebške državne ceste v ozemlju Novega mesta in za napravo mosta čez Krko v Novem Mestu. Ob jednem pa je ministerstvo za notranje reči cestnima odboroma v Logatcu in Idriji za nadaljno vzdrževanje te ceste od l. 1897. naprej dovolilo letne državne podpore 2000 gld. do tistega časa, da se ta cesta sprejme v državno oskrbo. Ker pa je, ako se ne motim, v državni proračun za tekoče leto postavljen zadnji obrok za popravo Zagrebške državne ceste in Novomeški most, menim, da se je treba pravočasno oglašiti s prošnjo za poddržavljenje deželne ceste od Logatca do Idrije. Govoril sem koncem januarija o tem z gospodom poročevalcem za cestne zgradbe v ministerstvu za notranje reči, kateri pa je svetoval, naj pride inicijativa od deželnega odbora, oziroma od visoke c. kr. deželne vlade. Zato nasvetujem resolucijo:

„Visoka zbornica skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da se kakor hitro mogoče potom vis. c. kr. deželne vlade obrne s prošnjo do vis. c. kr. ministerstva za notranje reči, naj bi ono deželno cesto, ki se odcepi od Tržaške deželne ceste pri Kalcih in drži na Idrijo, vsprejelo med državne ceste ter v to svrhu postavilo med izvanredne potrebščine pod naslovom „cestne zgradbe“ v državnem proračunu za l. 1900 primeren znesek.“

Deželni glavar:

Gospodje, ki podpirajo resolucijo gospoda poslanca dr. Žitnika, izvolijo ustati.

(Se podpre. — Wird unterstützt.)

Resolucija je zadosti podprta in je torej v razpravi.

Želi še kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, gospod poročevalec?

Poročevalec Jelovšek:

Ne!

Deželni glavar:

Preidimo torej na glasovanje.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo z resolucijo gospoda poslanca dr. Žitnika, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Sedaj nam je glasovati še o predlogu gospoda poročevalca, da se marg. št. 6. vzame na znanje.

Gospodje, ki pritrujejo temu predlogu, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Poročevalec Jelovšek:

(Skliče marg. št. 7. do 14., ki se brez razgovora vzamejo na znanje. — Ruft die Marg. Nr. 7 bis 14 auf, welche ohne Debatte zur Kenntnis genommen werden.)

Cestna okrajja Postojina in Senožeče! Prosim, da se marg. št. 15. in 16. vzameta na znanje.

Poslanec Kalan:

Po alfabetičnem redu bi moral tu priti na vrsto cestni okraj Škofjeloški. Ker pa ne vidim v poročilu deželnega odbora na tem mestu nobene besede in je vrhu tega v izkazu tudi omenjeno, da ta cestni odbor ni še računa predložil, si dovoljujem v tej zadevi neko vprašanje.

Kolikor sem jaz informovan o cestnem odboru Škofjeloškem, mislim, da vlada pri njem precejšen nered. Lansko leto se mi zdi, je bil izvoljen nov cestni odbor in tudi novo načelnštvo, a to ni dobilo od prejšnjega načelnštva za več let nobenih računov, tako da sedanjemu načelnštvu ni mogoče predložiti pravih računov, dokler ne dobi od prejšnjega načelnštva natančnih računov. Znano mi je, da je nov načelnik se potrudil v tem smislu, da bi dotični faktorji prisilili bivšega načelnika, da v tem oziru stori svojo dolžnost, ter novemu načelnštvu dá pravo podlago za napravo računov. Iz teh razlogov si usojam vprašati gospoda deželnega glavarja kot poročevalca v deželnem odboru, kaj se je v tej zadevi ukrenilo in je-li pričakovati, da se te skrajno nepravilne razmere pri cestnem odboru Škofjeloškem kakor hitro mogoče sanirajo?

Deželni glavar:

Na to vprašanje mi je čast odgovoriti, da je deželni odbor opetovano urgiral bivšega načelnika cestnega odbora Škofjeloškega, da naj predloži račune. Ta je to tudi obljubil storiti in kolikor se spominjam, mi je novi načelnik povedal, da je prejšnji načelnik predložil cestnemu odboru vže neke račune, ne vem pa, ali vse in da jih je potem cestni odbor vzel v pretresanje. O tem pa se v letnem poročilu deželnega odbora zaradi tega ni nič omenilo, ker je to letno poročilo, kakor je gospodom poslancem znano, sklenjeno z mesecem septembrom. Sicer pa mislim, da se o tej zadevi ni bati nobene škode, kajti kolikor poznam prejšnjega načelnika iz njegovega uradnega poslovanja, je bilo to vse v redu in je le neki nebrižnosti pripisovati, da toliko časa ni predložil računov. Sicer pa se bo ta zadeva urgirala in cestni odbor poprašal, ali že ima vse račune, in če jih je pregledal, naj jih predloži deželnemu odboru.

Želi še kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Torej prosim gospoda poročevalca, da nadaljuje.

Poročevalec Jelovšek:

Predlagam še enkrat, da se marg. št. 15. in 16. vzameta na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

(Skliče marg. št. 17.—21., ki se brez razgovora vzamejo na znanje. — Ruft die Marg. Nr. 17—21 auf, welche ohne Debatte zur Kenntnis genommen werden.)

Istotako predlagam, da se marg. št. 22. vzame na znanje.

Deželni glavar:

Gospod poslanec dr. Žitnik ima besedo.

Poslanec dr. Žitnik:

Deželni odbor je po daljših obravnavah l. 1895. predložil deželnemu zboru načrt zakona gledé preložitve okrajne ceste Trebnje-Čatež-Moravče pri Čatežu. Dotični troški so bili proračunjeni na 11.403 gld. Te troške bi pokrili Litijski in Trebanjski cestni okraj in dežela s primernim prispevkom. Dotični načrt zakona, katerega je deželni zbor sklenil 15. februarja 1895, je dobil Najvišje potrjenje z odlokom z dné 30. novembra 1895. Delo se ni pričelo, ker sta menda cestna odbora na to pripravljala samo popravo ceste, ker bi stala le 5396 gld. Stvar je zaspala. Dné 3. sušca 1897. pa je deželni zbor z resolucijo, katero je bil stavil gospod poslanec Višnikar, naročil deželnemu odboru, naj vse potrebno ukrene, da se čim preje v zmislu zakona prične s preložitvijo okrajne ceste od Turna pri Moravčah do Čateža. Sedaj poroča deželni odbor, da je naročil cestnima odboroma v Litiji in Trebnjem, naj se pri proračunih za l. 1899. ozirata na potreščino za preložitve te ceste ter skleneta v to svrhu primerno priklado, eventualno najameta posojilo, katero bi vračala skozi več let. Kakor pa mi je znano iz zasebnih razgovorov, sta se baje cestna odbora sedaj iz denarnih ozirov izrekla samo za potrebno popravo ali korekturo ceste pri Čatežu. Vsled tega se utegne zgoditi, da bo zopet poteklo še jedno ali še drugo leto, predno se sploh kaj stori za boljšo cestno zvezo med Moravško in Temeniško dolino.

Jaz tukaj nisem poklican, da bi razsojal med cestnima odboroma, ki se sedaj navzlic zakonu upirata preložitvi več klancev zaradi razmerno visokih troškov, in pa mej prebivalstvom, osobito na Čatežu, katero želi preložitve ceste na več krajih. To je naloga deželnega odbora v prvi vrsti. Opozarjam pa na poročilo deželnega odbora pod št. 70 iz l. 1895., v katerem deželni odbor jako zgovorno opisuje važnost te ceste gledé splošnega prometa do dolenjske železnice. Ta cesta je celo za pešca jako težavna, tembolj za težke vozove, ker je na dobrih 3 kilometrih daljave 39 klancev, ki se menjavajo s padcem do 20%. Jaz vem, da deželni odbor ne more vsem zahtevam ustreči. Toda v tem slučaju je, kakor sem se sam prepričal, potreba nujna in

zato bi si, da se stvar zopet ne založi, usojal staviti resolucijo, s katero bi se deželnemu odboru naročilo, da stvar kolikor mogoče pospeši in prej ko mogoče dožene potrebne obravnave s cestnima odboroma, ali naj se cesta samo popravi, ali pa preloži. Jaz bi gledé na željo prebivalstva priporočal preložitev, dasiravno bi bili troški v tem slučaju za polovico višji.

Zato priporočam sledečo resolucijo:

„Visoka zbornica skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da kakor hitro mogoče dožene obravnave z okrajno-cestnima odboroma v Litiji in Trebnjem gledé preložitve, oziroma poprave okrajne ceste Moravče-Čatež-Trebnje ter dotičnih prispevkov v to svrhu.“

Deželni glavar:

Gospodje, ki podpirajo resolucijo gospoda poslanca dr. Žitnika, izvolijo ustati.

(Se podpre. — Wird unterstützt.)

Resolucija je zadostno podprta in je torej v razpravi.

Jaz bi tukaj le v pojasnilo omenil, da je preložitev te ceste vsled zakona zaukazana in da je deželni odbor obema cestnima odboroma opetovano ukazal, da se dela lotita. Cestna odbora sta se nekaj časa obotavljala, nazadnje pa oba sklenila, da se preložitev opusti in samo stara cesta po tistem projektu, ki je bil svoje dni visoki zbornici predložena, popravi oziroma korigira. Tudi nekatere občine, zlasti občina Moravče, so prosile, da bi se opustila preložitev, ker pravijo, da bi vsled preložitve nekatere vasi ostale popolnoma odstranjene od prometa. Stvar pa tako stoji: Dokler je deželni zakon v veljavi, ne preostaje drugega, kakor da se cesta preloži v smislu zakona po odobrenem načrtu. Če bosta cestna odbora še tekom te sesije predložila prošnjo na visoki deželni zbor, da se dotični zakon razveljavi in napravi nov zakon, vsled katerega bi se prvotni načrt, namreč korektura stare ceste, izvršila, bo deželni zbor prišel v položaj, razsoditi, ali se ima prvo ali drugo zgoditi. Če se pa ne bo predložila taka peticija, bo deželni odbor ustrajal pri tem, da se ima na podlagi zakona projekt izvršiti.

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Gospod poročevalec?

Poročevalec Jelovšek:

Ne!

Deželni glavar:

Torej prosim glasovati o resoluciji gospoda poslanca dr. Žitnika. Gospodje, ki jo hočejo sprejeti, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Sedaj je še glasovati o predlogu gospoda poročevalca, da se marg. št. 22. vzame na znanje.

Gospodje, ki se s tem strinjajo, izvolijo obsedeti. (Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Poročevalec Jelovšek:

(Bere marg. št. 23.—29., ki se brez razgovora vzamejo na znanje. — Ruft die Marg. Nr. 23—29 auf, welche ohne Debatte zur Kenntnis genommen werden.)

Prvi izkaz o proračunjeni potrebščini in o pokritju stroškov za vzdrževanje deželnih cest za l. 1898. nam sledeče kaže:

Največ deželnih cest ima Kamniški cestni okraj, to je 50.700 km.; za njim pride Škofjaloka s 50.200 km. Največ administrativnih stroškov ima Kočevje, ki ima za samo 34 km. deželne ceste 400 gld. administrativnih stroškov za 1 km., najmanj pa Lož, namreč 95 gld. vkljub temu, da ima 31 km. deželne ceste. Največ skupnih stroškov ima okraj Kočevje, kjer znašajo skupni troški 10.946 gld., od katerih dežela prispeva 6393 gld. Drugega nimam tukaj omeniti in prosim, da se ta izkaz na znanje vzame.

(Obvelja. — Angenommen.)

Izkaz II. o proračunjeni potrebščini in o pokritju stroškov za vzdrževanje dovoznih cest k železniškim postajam za leta 1898., prosim vzeti na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

Izkaz III. o okrajnih cestah nam kaže sledeče: Največ okrajnih cest ima okraj Ljubljanska okolica, namreč 193 km., potem pride Litija s 111 km., Kočevje s 97 km., Novomesto s 93 km., Kranj s 86 km. in Črnomelj s 85 km. Največ doklade ima Ribnica, namreč 38%, potem Velike Lašiče 26%, Kočevje 25%, Krško ravnokotno, dva okraja imata po 20%, 4 okraji imajo manjše priklade, Zatičina in Vipava pa imata samo po 6% cestno priklado. Prosim, da se ta izkaz vzame na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

Izkaz IV. obsega one svote, ki so se od 1. oktobra 1897. do 30. septembra 1898. izplačale za vzdrževanje deželnih cest dotičnim cestnim odborom na račun prispevkov deželnega zaklada za l. 1897. in 1898. in naj se vzame na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

Izkaz A o troških vzdržavanja okrajnih in deželnih cest za l. 1897. nam kaže, da je znašala skupna dolgost vseh okrajnih in deželnih cest 2174 km.

Nadalje razvidimo iz tega izkaza, da je nekaj starih grešnikov, ki se vkljub vsem opominom nikdar ne poboljšajo, namreč nekaj cestnih odborov, ki nikakor nečejo položiti računov. Že lansko leto je upravni odsek to grajal, letos pa imamo zopet tri take grešnike. Tukaj prosi upravni odsek, da se bo

z vso strogostjo vplivalo, da se ta lenoba, ker to ni drugega, kakor lenoba, če mogoče za prihodnje leto odpravi. Sicer pa prosim, da se ta izkaz na znanje vzame.

(Obvelja. — Angenommen.)

Istotako prosim, da se vzamejo na znanje izkazi B, C in D.

(Obvelja. — Angenommen.)

Izkaz E nam poroča, da je največ podpore leta 1897. dobila zgradba ceste Hrib - Sodražica, namreč 5000 gld. Za dve drugi cesti se je dalo po 2500 gld. podpore. V drugem prosim, da se ta izkaz na znanje vzame.

(Obvelja. — Angenommen.)

Končno še predlagam, da se marg. št. 30.—34. vzamejo na znanje.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo temu predlogu, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto in s tem je končano poročilo k § 6.

Preidimo na daljno točko dnevnega reda, to je:

9. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu kranjske kmetijske šole na Grmu za leto 1897. (k prilogi 32.)

9. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss der krainischen landwirtschaftlichen Schule in Stauden für das Jahr 1897. (zur Beilage 32.)

Berichterstatter Ritter von Langer:

Hohes Haus! Ich habe über den Rechnungsabschluss der krainischen landwirtschaftlichen Schule in Stauden für das Jahr 1897 im Namen des Finanzausschusses Bericht zu erstatten.

Der Rechnungsabschluss für 1897 theilt sich entgegen dem bisherigen Brauche statt in zwei, in drei Conti. Der erste Conto betrifft die Schule, der zweite die Wirtschaft und der dritte Conto, der bisher nicht extra geführt wurde, die Schulküche.

Was nun die zwei ersten Conti betrifft, so zeigt der Conto „Schule“ eine Bedeckung von 6612 fl. 83 $\frac{1}{2}$ kr. und schließt ohne Überschuss und ohne Abgang mit demselben Erfordernisse.

Ebenso zeigt der Conto „Wirtschaft“ eine Bedeckung und ein Erfordernis von je 8669 fl. 51 $\frac{1}{2}$ kr., beide Conti zusammen daher 15.282 fl. 35 kr., sowohl in der Bedeckung, als im Erfordernisse. Unter dem Erfordernisse „Schule“ steht jedoch ein Beitrag des Landesfondes, und zwar der genehmigte Beitrag von 1768 fl. Dieser Beitrag ist nicht vollkommen verbraucht worden, sondern hat der Conto

„Schule“ vielmehr ein Erfordernis von 403 fl. 46 $\frac{1}{2}$ kr. aufzuweisen. Ebenso ist der Zuschuss des Landesfondes von 2464 fl. bei Conto „Wirtschaft“ nicht vollkommen verbraucht worden, sondern im Gegentheile resultiert ein Ersparnis von 806 fl. 9 $\frac{1}{2}$ kr., so dass gegenüber dem bewilligten Zuschusse des Landesfondes beide Conti ein Ersparnis von 1209 fl. 56 kr. aufweisen. Dieses Ersparnis wird jedoch dadurch alteriert, dass im Jahre 1897 einzelne Credite, die für dasselbe bewilligt wurden, nicht ausgenützt worden sind. Diese Conti müssen natürlicherweise die ersparte Summe beeinträchtigen.

Es wurde nicht benützt der Credit von 120 fl. zur Herstellung einer Düngerstätte, indem ohnedies in Verbindung mit dem projectierten Neubau eines Stalles eine größere Düngerstätte in Aussicht genommen ist. Es wurde nicht benützt der Credit von 380 fl. für neu herzustellende Aborte. Es wurde nicht benützt der Credit von 450 fl. für den Ankauf von Pferden und endlich wurde auch nicht benützt der Credit von 72 fl. zum Ankaufe eines Fassgeschirres; somit sind die Credite nicht benützt worden in der Höhe von 1022 fl. Demnach wird das eigentliche Ersparnis aus dem Zuschusse des Landesfondes nur 177 fl. 56 kr. betragen; es ist aber keine Überschreitung vorhanden, so dass der Rechnungsabschluss in dieser Richtung ein günstiger ist.

Die Herren erinnern sich, dass vor Jahren der hohe Landtag im Resolutionswege den Wunsch ausgesprochen hat, dass über die einzelnen Wirtschaftszweige Specialrechnungen buchhalterisch durchgeführt und als Beilagen zum Rechnungsabschlusse hinzugefügt werden.

Diesem Wunsche des Landtages ist der Landesauschuss bereits im Jahre 1896 theilweise nachgekommen, indem schon damals Ansätze zu Specialberechnungen der einzelnen Wirtschaftszweige erschienen; formell voll ist der Landesauschuss diesem Antrage in dem Rechnungsabschlusse, der uns heute für das Jahr 1897 vorliegt, nachgekommen. Es ist als Beilage beigelegt eine Specificierung sämtlicher Wirtschaftszweige von Stauden, auf ihre Rentabilität geprüft und zusammengestellt.

Hohes Landtag! Wenn wir diese Specialrechnungsabschlüsse genau revidieren, so kommen wir zu so grundlegenden Fehlern, dass, wenn diese Specialrechnungsabschlüsse nicht blos Beilagen des Rechnungsabschlusses wären, es wirklich schwer wäre, diesen zur Kenntnis zu nehmen. Nachdem es sich aber nur um Beilagen handelt, so ist es selbstverständlich, dass der Rechnungsabschluss als solcher anders beurtheilt werden kann und soll.

Ich will nicht genau in alle Fehler eingehen, welche bei den Specialrechnungen vorkommen, sondern beschränke mich darauf, nur einige anzuführen. Dabei muss ich bemerken, dass, um eine landwirtschaftliche Rechnungslegung richtig durchzuführen, man nicht nur buchhalterisch, sondern auch landwirtschaftlich gebildet sein muss. Wir können es selbstverständlich von der Landesbuchhaltung nicht verlangen, dass sie landwirtschaftlich gebildet ist, und wir können ihr in dieser Beziehung keinen Vorwurf machen. Andererseits können wir aber verlangen, dass der Buchhaltungsbeamte in Stauden nicht nur landwirtschaftlich, sondern auch buchhalterisch gebildet sei.

Der Landesauschuss hat in dieser Richtung das Mögliche gethan, er hat Instructionen herausgegeben und

auch den Auftrag ertheilt, daß die beiden obersten Beamten von Stauden sich auf ein Gut begeben, welches eine landwirtschaftliche Buchhaltung durchgeführt hat, nämlich auf die Herrschaft des Grafen Barbo. Die Herren sind auch hingekommen und haben einerseits Belehrungen entgegengenommen, andererseits wurde versucht, diesbezügliche Bemängelungen zu erstaten. Ich weiß nicht, ob diese Bemängelungen und Belehrungen damals gerechtfertigt waren, aber die heutigen Nachweise stellen die Kenntnisse der betreffenden Buchhaltungsbeamten von Stauden nicht auf eine besondere Höhe.

Ich führe diesfalls Folgendes an. Die Einnahmen und Ausgaben sind selbstverständlich getrennt. Unter den Einnahmen erscheint vor allem „bar“, dann „Producten-Abgabe“, endlich „der schließliche Vorrath“ vom Jahre 1897 und unter den Ausgaben als letzte Post „der anfängliche Vorrath“ von 1897, also der Endvorrath von 1896. Der schließliche Vorrath von 1897 wird mit 2130 fl. angeführt.

Wenn man gewohnt ist, solche Rechnungen genau anzusehen, so braucht man nur einige Blätter weiter zu gehen und man sieht, was in den Details des Vermögens mit Ende 1896 und 1897 vorkommt. Mit Ende 1897 kommt in der Rubrik „Wein-Vorräthe“ nicht die hier angegebene Summe, sondern eine ganz andere, nämlich 1674 fl. vor, das ist ein Widerspruch. Dann Ende 1897 wird der Wert des Weines mit 2130 fl. angesetzt. Ebenso ist ein Widerspruch bei dem anfänglichen Vorrathe des Jahres 1897. Es ist die Summe von 2508 fl. nicht richtig, sondern im Vermögensausweise erscheint eine andere Summe, eine oder die andere ist unrichtig. Solche Fehler kommen auch vor bei „Viehzucht“ und bei einigen anderen Posten. Ich will alle die einzelnen Fehler nicht berühren, sonst müßte ich längere Zeit darüber sprechen. Aber eines möchte ich noch anführen.

Es ist unter den Einnahmen der „Viehzucht“ Dünger angerechnet mit 300 fl., das ist nach Ansicht derjenigen, welche die wirtschaftliche Buchführung kennen, ein Unding. Der Wert des Düngers ist so groß, als die Viehzucht passiv ist. Hier erscheint die Viehzucht passiv mit 932 fl., wovon allerdings eine Zurechnung von 100 fl. in Abzug gebracht wird, so daß also das Passivum 831 fl. beträgt und soviel kostet der Dünger. Einerseits hat der betreffende Viehzüchter 831 fl. aus seinem Sacke gezahlt, andererseits liegt der Dünger da. Es ist also vollkommen willkürlich hinzuschreiben 300 fl.

Wie gesagt, ich will mich nicht länger dabei aufhalten. Der Landesauschuß hat entsprechende Instructionen gegeben, die Landesbuchhaltung hat auch die einzelnen Formulare erhalten, es ist also anzunehmen, daß im nächsten Jahre die Berechnungen genauer sein werden. Soviel über diese Beilagen, die nicht zur Hauptsache gehören.

Ich gehe nun über zu dem eigenthümlichen Zwecke der Vorlage, nämlich zum Rechnungsabschlusse über die Conti „Schule“, „Wirtschaft“ und „Schulküche“.

Der Conto „Schule“ weist in den Einnahmen nichts Bemerkenswerthes auf, er entspricht den Abschüssen der vorhergehenden Jahre, ist conform dem Voranschlage und es wäre nur bei dem Beitrage des Landesfondes zu bemerken,

daß hier eine geringere Einnahme von 403 fl. erscheint, was die Ersparnis ist, von welcher ich gesprochen habe, indem die Schule aus dem Beitrage des Landesfondes nicht alles herausgenommen hat. Conto „Schule“ schließt mit einer Einnahme von 6612 fl. 83 $\frac{1}{2}$ fr.

Die Einnahmen der „Wirtschaft“ belaufen sich auf 8669 fl. 51 $\frac{1}{2}$ fr., wobei zu bemerken ist, daß, wiewohl der Voranschlag von 1897 hochgegriffen war, nämlich mit 5270 fl., sich dieser trotzdem zu niedrig erwiesen hat, indem um 1724 fl. mehr eingenommen wurde. Diesem günstigen Ergebnisse ist es zuzuschreiben, daß die aus dem Landesfonde bewilligte Summe nicht vollkommen in Anspruch genommen, sondern 806 fl. erspart wurden, was ich früher erwähnt habe.

Bei Ausgaben der „Schule“ sind die jährlich wiederkehrenden Gehalte, Personal- und Quinquennialzulagen, Remunerationen vollkommen gleich mit dem Voranschlage, ebenso die Regiekosten, wobei bei Lehrmitteln eine Ueberschreitung vorkommt, welche eigentlich keine Ueberschreitung ist, indem um 179 fl. mehr ausgegeben wurde, als präliminirt war. Es ist aber darin der Betrag von 128 fl. angeführt, welcher durch die Sammlung der Schüler für den Ankauf eines Harmoniums entstand. Dieser Betrag ist in die Ausgaben gestellt, man hätte auch davon Umgang nehmen können; natürlich erscheinen diese 128 fl. auch in den Einnahmen.

In den außerordentlichen Ausgaben erscheinen bei „Neuherstellungen“ die unbenützte Credite, das ist also 405 fl. Das bezieht sich auf die Aborte, die noch nicht repariert wurden.

Die Ausgaben schließen conform der Bedeckung mit 6612 fl.

Die Ausgaben der „Wirtschaft“ sind theils Löhnungen und Meluta, die dem Voranschlage entsprechen, theils Regiekosten, welche ein Mehrerfordernis von 1447 fl. aus dem Grunde aufweisen, weil die Production des Jahres eine größere war, wie auch die Mehreinnahmen von 1700 fl. erweisen; es mußte daher auch die Regie größer sein.

Bei „Versicherung der Bodenproducte“ ist eine Mehrausgabe eingetreten, was wieder die größere Quantität der Production zur Folge hatte. Bei den außerordentlichen Ausgaben erscheinen hauptsächlich diejenigen Credite, die nicht benützt wurden. So finden wir in den Capiteln VII.—X. nicht benützte Credite von 450 fl., weil zwei Pferde nicht gekauft wurden, ferner 95 fl. für eine zu kaufende Einrichtung, dann ist bei „Neuherstellungen, bei den Weinkellern und im Garten“ ein Ersparnis von 130 fl. vorhanden. Die Ausgaben betragen 8669 fl. conform den Einnahmen.

Was das Vermögen von „Schule“ und „Wirtschaft“ betrifft, so steigt das Vermögen von 17.491 fl. des Jahres 1896 auf 18.354 fl. des Jahres 1897.

Was das Conto „Schulküche“ betrifft, so hat dasselbe als Einnahmen hauptsächlich die Stipendien und dasjenige, was die Schüler zahlen. Es schließt mit der Einnahme von 4105 fl. gegenüber einer Ausgabe in demselben Betrage, wobei aber ein Cassarrest von 151 fl. im Vermögen der Schulküche mitverzeichnet erscheint, welches sich im Ganzen auf 299 fl. 30 fr. belauft.

Zafst man nun das Ganze zusammen, so findet man:

Einnahmen der Schule	6612 fl. 83 1/2 fr.
" " Wirtschaft	8669 " 51 1/2 "
" " Küche	4105 " 98 "
Summe	19388 fl. 33 fr.

Die gleichen Beträge zeigen die Ausgaben.

Ich stelle sohin den Antrag:

Der hohe Landtag wolle beschließen:

Der Rechnungsabschluss der krainischen landwirtschaftlichen Schule in Stauden für das Jahr 1897:

mit einem Gesamterfordernisse von	19.388 fl. 33 fr.
und einer Gesamtbedeckung von	19.388 " 33 "
sowie einem Gesamtvermögensstande von	18.653 " 69 "

wird genehmiget."

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

10. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zaklada prisilne delalnice za leto 1897. (k prilogi 11.)

10. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Zwangsarbeits-hausfondes für das Jahr 1897 (zur Beilage 11.)

Berichterstatter Graf Barbo:

Hohes Haus! Der Rechnungsabschluss des Zwangsarbeits-hausfondes pro 1897 liegt dem hohen Hause in der Beilage 11 vor.

Aus dem Berichte des Landesauschusses erfahren die Herren, dass das Erfordernis des Zwangsarbeits-hausfondes gegenüber dem Präliminare sich um 9641 fl. 88 1/2 fr. höher belief, während andererseits aber auch die Bedeckung um 14.100 fl. 1 1/2 fr. höher war, als sie präliminiert wurde. Im Voranschlage war ein Abgang von 4591 fl. präliminiert, welcher nach dem Rechnungsabschlusse jedoch nur 132 fl. 87 fr. betrug. Das Ergebnis ist also gegenüber dem Präliminare ein um 4458 fl 13 fr. günstigeres. Der Grund hiefür liegt darin, dass einerseits die Verdienste der Zwänglinge bei der Verwendung zu Privatarbeiten und in der Fabrik bedeutend höher waren, als dies seinerzeit beim Voranschlage in Aussicht genommen war, andererseits hingegen naturgemäß auch die Ausgaben für die Fabrikserfordernisse eine bedeutende Steigerung erfahren mußten.

Unter der Ausgabenrubrik finden wir auch unter außerordentlichen Ausgaben eine Post von 2880 fl. 86 fr. und zwar für Adaptirungen und Neuherstellungen, welche

sich auf die Einführung des elektrischen Lichtes, Reconstruction der Kapelle und einer Trockenkammer, sowie auf Reparaturen, welche infolge des Erdbebens vom 14. Juli 1897 nöthig erschienen, beziehen.

Der Finanzausschuss hat alle Details des Rechnungsabschlusses eingehend geprüft und den Eindruck gewonnen, dass sowohl die Überschreitungen bei den Ausgaben vollkommen gerechtfertiget sind, als auch, dass die Verwaltung des Zwangsarbeits-hausfundes eine gute ist, indem sie ohne Hintanzetzung oder Schädigung des Zweckes der Anstalt, nämlich arbeitscheue, moralisch minderwärtige Individuen zu bessern, sorgsam darauf bedacht ist, die Kosten für die Verpflegung der Zwänglinge und für die Regie hereinzubringen und dadurch die finanziellen Kräfte des Landes zu schonen.

Ich habe daher die Ehre im Namen des Finanzausschusses zu beantragen:

„Der hohe Landtag wolle beschließen:

Der Rechnungsabschluss des Zwangsarbeits-hausfondes für das Jahr 1897 wird genehmigt.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki pritrjujejo predlogu finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Berichterstatter Graf Barbo:

Der Vermögensstand des Zwangsarbeits-hausfondes hat sich um 514 fl. 59 fr vermindert, und zwar infolge der Werthabschreibungen bei den nicht rentirenden Realitäten und beim Inventar, welche gemäß des Landtagsbeschlusses vom 19. September 1884 ordnungsmäßig vorgenommen wurden.

Ich stelle daher den Antrag:

„Der hohe Landtag wolle beschließen:

Die Nachweisung des Vermögens des Zwangsarbeits-hausfondes mit Ende des Jahres 1897 wird zur Kenntniss genommen.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

11. Ustno poročilo finančnega odseka o računu zaklada prisilne delalnice za leto 1899. (k prilogi 12.) ter o prošnjah

umirovljenih paznikov Antona Štrukeljna in Valentina Vrančiča za zvišanje pokojnine, in pazniške vdove Frančiške Tomazin za miloščino.

11. **Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Vorschlag des Zwangsarbeitshausfonds für das Jahr 1899 (zur Beilage 12) und über die Petition der pensionierten Aufseher Anton Štrukelj und Valentin Vrančič um Pensionserhöhung, und der Aufseherwitwe Franziska Tomazin um Bewilligung einer Gnadengabe.**

Berichterstatter Graf Barbo:

Ich werde mir erlauben, bevor ich auf den Vorschlag des Zwangsarbeitshausfonds übergehe, zuerst zu referiren über die Gesuche des pensionierten Aufsehers Vrančič, des gewesenen Aufsehers Štrukelj und der Witwe des gewesenen Aufsehers Tomazin, nachdem diese Gesuche, respective deren Erledigung einen Einfluss auf den Vorschlag haben

Valentin Vrančič war Aufseher erster Kategorie in der Landeszwangsarbeitsanstalt; er wurde krankheits halber provisioniert, u. zw. erhielt er eine Provision von 270 fl. jährlich.

Er führt in seinem Gesuche an, dass es ihm noch zur Zeit seiner activen Dienstleistung sehr schwer möglich war, mit seinem Gehalt von 450 fl. und dem Quartiergeld von 75 fl. auszukommen, dass es ihm aber nunmehr, nachdem er am 1. Juni 1898 provisioniert wurde, geradezu unmöglich sei, sich und seine Familie zu ernähren. Er bittet, man möge ihm bei Bemessung seiner Provision auch die sechs Jahre, welche er beim Militär zugebracht und während welcher er an dem Kriege in Italien theilgenommen habe, einrechnen

Der Finanzausschuss war nun der Ansicht, dass dies keinesfalls angehe, nachdem dies Dienste waren, welche er dem Staate und nicht dem Lande geleistet hat, dass aber in Anbetracht seiner schweren Krankheit und der Nothlage, in der er sich befindet, es angemessen sei, dem hohen Landtage die Gewährung einer Gnadengabe zu befürworten.

Ich habe daher die Ehre, im Namen des Finanzausschusses folgenden Antrag zu stellen (bere — liest):

„Der hohe Landtag wolle beschließen:

Dem provisionierten Aufseher Valentin Vrančič wird eine Gnadengabe von 90 fl. jährlich gewährt.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki pritrjujejo temu predlogu, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Berichterstatter Graf Barbo:

Weiters liegt vor das Gesuch des gewesenen Oberaufsehers Anton Štrukelj.

Derselbe war von 1866 an bis 1871 als provisorischer Aufseher, dann als Schneidermeister, von 1876 an als zweiter Oberaufseher und von dem Jahre 1878 an bis 1882 als erster Oberaufseher angestellt.

Wegen schwerer Augenerkrankung konnte er seinen Dienst nicht weiter verrichten und wurde außer Activität gesetzt. Er erhielt seinerzeit vom Landtage eine Gnadengabe von 240 fl. jährlich zugesprochen. Nachdem sich nun im Laufe der Jahre sein Leiden gebessert hatte, ist es ihm möglich geworden, wieder in der Zwangsarbeitshausanstalt Verdienst zu erlangen, indem er in den Sommermonaten als Aushilfsaufseher den Dienst versieht und als solcher einen Taglohn von 90 kr. bezieht.

Nun ist er 63 Jahre alt und geht, wie er anführt, einer traurigen Zukunft entgegen, da er nicht lange mehr diesen Aushilfsdienst wird versehen können und dadurch in große Nothlage gerathen wird.

In Anbetracht dieser berücksichtigenswerthen Umstände habe ich die Ehre, namens des Finanzausschusses folgenden Antrag zu stellen

(bere — liest):

„Der hohe Landtag wolle beschließen:

Dem gewesenen Oberaufseher Anton Štrukelj wird die Gnadengabe von 240 fl. auf 300 fl. jährlich erhöht.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki pritrjujejo temu predlogu, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Berichterstatter Graf Barbo.

Es liegt noch das Gesuch der Witwe Franziska Tomazin nach dem gewesenen Zwangsarbeitshausaufseher Josef Tomazin vor.

Ihr verstorbener Ehegatte war einmal Zwangsarbeitshausaufseher, wurde jedoch als solcher entlassen und zwar weil er theilweise geistesgestört war, wie dies aus einem Zeugnisse, welches vorliegt, zu ersehen ist.

Es wurde ihm vom Landtage eine Gnadengabe von 100 fl. jährlich gewährt, u. zw. mit Rücksicht auf seinen abnormalen Geisteszustand und diese Gnadengabe wurde seiner Ehegattin ausgezahlt. Nun ist der Betreffende im vergangenen Jahre gestorben und wurde die Gnadengabe eingestellt.

Die Witwe bittet nun, man möge ihr diese Gnadengabe, welche sie bisher für ihren Mann bezog, für ihre Person weiter belassen.

Es muss betont werden, dass die Petentin wohl gar keinen Anspruch auf irgend eine Pension hat, nachdem, wie ich hervorgehoben habe, ihr Mann seinerzeit entlassen wurde. Allein Angesichts der sehr ärmlichen Verhältnisse,

in welchen sie sich befindet, fand sich der Finanzausschuss durch reines Mitleid bewogen, dem hohen Landtage den Antrag zu stellen, dass der Witwe Franziska Tomazin dieselbe Gnadengabe, welche sie bisher für ihren Mann bezogen hat, weiter belassen werde, und zwar für drei Jahre.

Ich habe daher den Antrag zu stellen

(Bere — Liest):

„Der hohe Landtag wolle beschließen:

Der Aufseherswitwe Franziska Tomazin wird eine Gnadengabe von 100 fl. jährlich für die Jahre 1899, 1900 und 1901 gewährt.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki se strinja s tem predlogom, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Berichterstatter Graf Barbo:

Ich gehe nun zum Voranschlage des Zwangsarbeitshausfondes über.

Der Voranschlag des Zwangsarbeitshausfondes pro 1899 zeigt nach dem Antrage des Landesauschusses, wie er dem hohen Hause in der Beilage 12 vorliegt, einen Abgang von 2512 fl.

Leider bin ich im Namen des Finanzausschusses genöthigt, dem hohen Hause einen noch ungünstigeren Voranschlag vorzulegen und denselben dem hohen Hause zur Annahme zu empfehlen.

Ein höheres Erfordernis, als das von dem Landesauschusse präliminierte, zeigt sich nämlich bei den Cap. XII. und XV. Im Cap. XII. § 4. ist in der Beilage die Summe von 1230 fl. eingefügt. Im Zwangsarbeits Hause ist die elektrische Beleuchtung eingeführt, welche demselben vom Spital geliefert wird. Die Kosten für dieselbe werden nach den Gesamtbeleuchtungskosten auf Grund eines gewissen Schlüssels berechnet und hat es sich nunmehr gezeigt, dass diese weit höher sind, als sie anfänglich angenommen worden waren. Es wurden außerdem mehr Beleuchtungskörper, als ursprünglich projectirt war, aufgestellt. Die Mehrkosten für die Beleuchtung betragen 2570 fl.

Im Cap. XV. ist das Erfordernis, welches ich im Namen des Finanzausschusses in Voranschlag zu nehmen die Ehre habe, um 430 fl. höher, als das des Landesauschusses, und zwar ist dasselbe begründet durch die Beschlüsse des hohen Hauses, womit der Arztenswaise Anna Skedel eine Gnadengabe von 180 fl., dem pensionierten Oberaufseher A. Strukelj die Erhöhung derselben um 60 fl., der Tomazin Franziska eine solche von 100 fl. und dem pensionierten Aufseher Brančič eine solche von 90 fl. gewährt wurde.

Angeichts dieses ziemlich ungünstigen Präliminaries konnte sich der Finanzausschuss der Befürchtung nicht entschlagen, dass dem Lande in Zukunft durch das Zwangsarbeitshaus nicht unerhebliche Kosten erwachsen werden,

umsonst als seit einer Reihe von Jahren eine stetige Abnahme der Anzahl der Zwänglinge, welche von anderen Ländern Aufnahme in demselben finden, zu bemerken ist. Naturgemäß können die Regie- und Verpflegskosten sich nicht dem entsprechend vermindern, wodurch relativ die Kosten für das einzelne Individuum vergrößert werden.

Aus diesem Grunde wurden vom Finanzausschusse auch die einzelnen Kosten des Erfordernisses eingehend betrachtet und untersucht, ob es nicht möglich wäre, ein Ersparnis zu erzielen. Insbesondere wurde die Möglichkeit ventilirt, beim Cap. VI. § 2. dadurch Ersparnisse zu erzielen, dass eine geringere Zahl von provisorischen Aufsehern in Voranschlag genommen werden möge. Angesichts des Umstandes jedoch, als es nicht thunlich erscheint, durch Restringierung der daselbst eingefügten Summe die Verwaltung in eine Zwangslage zu versetzen, da sich ja Umstände ergeben können, welche die Anzahl der provisorischen Aufseher, wie sie im Voranschlage des Landesauschusses vorgesehen ist, absolut nothwendig erscheinen lassen würden, nahm der Finanzausschuss keine Streichung vor, sondern äußerte nur den Wunsch, der Landesauschuss möge diesbezüglich, wenn es thunlich erscheint, Ersparungen zu erzielen trachten.

Auch bei allen übrigen Capiteln ist eine Restringierung der eingefügten Summen nicht thunlich.

Ich werde mir nun erlauben, zu den einzelnen Capiteln des Voranschlages überzugehen.

Deželni glavar:

Želi kdo besede v splošni razpravi?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim gospoda poročevalca, da prestopi v nadrobno razpravo.

Berichterstatter Graf Barbo:

(bere: — liest:)

Capitel I. Gehalte, Activitäts- und Personalzulagen 5473 fl. Zu diesem Capitel habe ich zu bemerken, dass nach dem Organisationsstatut für die Landesbeamten vom Jahre 1894 denselben, wenn sie Activitätszulagen beziehen, eine freie Wohnung nicht gebührt. Beim Zwangsarbeitshaus ist jedoch der Fall vorhanden, dass der Curat seit einer Reihe von Jahren nebst der Activitätszulage auch eine freie Wohnung genießt, welche ihm einstweilen bis zu einer anderweitigen Verfügung unentgeltlich überlassen wurde.

Ich habe daher im Namen des Finanzausschusses den Wunsch zu äußern, dass der Landesauschuss diesbezüglich eine Ordnung schaffen möge.

Das Capitel I. zeigt, wie ich bereits vorgetragen habe, ein Erfordernis von 5473 fl.

(Obvelja. — Angenommen.)

Capitel II. „Emolumente“ mit einem Erfordernisse von 44 fl.

(Obvelja. — Angenommen.)

Capitel III. „Bestellungen“ mit einem Erfordernisse von 626 fl.

(Obvelja. — Angenommen.)

Zu Capitel IV. möchte ich bemerken, daß in der Beilage, welche die Herren in Händen haben, sich ein Druckfehler eingeschlichen hat. Auf Seite 3 ist nämlich gedruckt: „Capitel VI.“; es soll aber heißen: „Capitel IV.“

Capitel IV. „Böhnungen und Zulagen der Aufseher“ erscheint mit einem Erfordernisse von 16.750 fl

(Obvelja. — Angenommen)

Capitel V. „Remunerationen und Aushilfen“ zeigt ein Erfordernis von 400 fl.

(Obvelja. — Angenommen.)

Capitel VI. „Kirchenerfordernisse“ 139 fl.

(Obvelja. — Angenommen)

Capitel VII. „Erfordernisse für Montur und Armatur“ 1600 fl.

(Obvelja. — Angenommen)

Capitel VIII. „Amtskanzlei- und Unterrichts-Erfordernisse“ 380 fl.

Ich bemerke, daß bei diesem, sowie bei anderen Capiteln, die eine kleine Erhöhung gegenüber dem Voranschlag aufweisen, dies auf Grund des dreijährigen Durchschnittes erfolgt ist.

(Obvelja. — Angenommen)

Capitel IX. „Fabrikserfordernisse“ 27 100 fl.

(Obvelja. — Angenommen)

Capitel X. „Erhaltung der Gebäude“ 920 fl.

(Obvelja. — Angenommen.)

Capitel XI. „Steuern und Gaben“ 29 fl

(Obvelja. — Angenommen)

Capitel XII. „Regiekosten“ Hier soll es statt 38.330 fl. heißen 40.900 fl und zwar wie ich bereits eingangs zu erwähnen die Ehre hatte, wegen der höheren Kosten für die Beleuchtung, das ist im § 4 statt 1230 fl. — 3 800 fl. daher die Summe des Capitel XII. 40.900 fl. ausmacht,

(Obvelja. — Angenommen.)

Capitel XIII. „Pensionen und Erziehungsbeiträge“ 1038 fl.

(Obvelja. — Angenommen.)

Capitel XIV. „Provisionen“ 2410 fl.

(Obvelja. — Angenommen)

Capitel XV. „Gnadengaben“ weist statt 340 fl aus den Gründen, die ich bereits angeführt habe, 770 fl. auf.

(Obvelja. — Angenommen)

Capitel XVI. „Verschiedene Ausgaben“ 1116 fl.

(Obvelja. — Angenommen.)

Bei der Recapitulation muß es im Capitel XII nicht 38.330 fl., sondern 40.900 fl heißen und im Capitel XV. statt 340 fl. — 770 fl.

Ich stelle schließlich den Antrag, das gesammte Erfordernis mit 100.098 fl zu genehmigen

(Obvelja. — Angenommen.)

Ich komme nun zur Bedeckung.

Diesfalls habe ich zu bemerken, daß hier ebenfalls ein Druckfehler vorhanden ist, indem auf Seite 9 statt: „Erfordernis“ es zu heißen hat: „Bedeckung“, statt „Potrebščina“ — „Pokritje“.

Capitel I. „Zutereffen“ 86 fl.

(Obvelja. — Angenommen)

Capitel II. „Ertrag der Fabriksanstalt und Verdienste der Zwänglinge“ 52.200 fl.

(Obvelja, — Angenommen)

Capitel III. „Verpflegs-, Heil- und Leichenkostenvergütungen“ 37.800 fl.

(Obvelja. — Angenommen.)

Capitel IV. „Verschiedene Einnahmen“ 4500 fl.

(Obvelja. — Angenommen)

In der Recapitulation soll es statt „Im Vergleiche mit dem Gesamtterfordernisse per 97.098 fl. heißen per 100 098 fl. Weiters heißt es: „zeigt sich ein Abgang von 2512 fl.“; es soll aber heißen: 5512 fl.

Ich stelle daher schließlich den Antrag:

„Das hohe Haus wolle beschließen:

Der Voranschlag des Zwangsarbeitshausfondes pro 1899 mit dem Abgange von 5512 fl. wird genehmigt.“

Deželni glavar:

Zeli kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

12. Ustno poročilo upravnega odseka gledé uvrstitve občinske ceste, ki se na zapadni strani vasi Kramplje odcepi od okrajne ceste Velike Lašiče - Bloke in drži čez Lahovo na Ravnik, med okrajne ceste (k prilogi 40).

12. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreihung der westwärts der Ortschaft Kramplje von der Großlašičitz-Oblater Bezirksstraße abzweigenden, über Lahovo nach Ravnik führenden Gemeindefstraße in die Kategorie der Bezirksstraßen (zur Beilage 40).

Poročevalec Jelovšek:

Visoki deželni zbor! Okrajni cestni odbor v Ložu predložil je deželnemu odboru neko tamkaj izročeno prošnjo, da bi se občinska cesta, koja se odcepi pri vasi Kramplje od okrajne ceste Velike Lašče — Bloke in katera pelje čez Lahovo-Ravnik na Zavrh, uvrstila med okrajne ceste. Vsled sklepa imenovanega cestnega odbora prosi isti, da bi deželni odbor predložil to prošnjo visokemu deželnemu zboru z nasvetom, da bi se le okoli 1500 m. dolgi košček občinske ceste od vasi Kramplje, ki pelje čez Lahovo do vasi Ravnik, uvrstil mej okrajne ceste, kakor hitro bo ta cesta na 4 $\frac{1}{2}$ metrov razširjena, popravljena in dobro posuta.

Gledé daljne proge od Ravnika do Zavrha prosil je cestni odbor, da deželni odbor odredi potrebne poizvedbe in da deluje na to, da se popravi tudi ta košček ceste v stanje, ki je predpisano za okrajne ceste.

Občinski zastop Bloški menil je, da bodo vsi stroški za popravo ceste od Kramplj do Ravnika znašali samo 800 gld. in je ponudil, da bi občina k tem stroškom prispevala še 450 gld., ki bi se nabrali s prikladami, ter stavil utemeljeno prošnjo, da bi se mu v pokritje primanjkljaja dovolila primerna podpora.

Pri natančni preiskavi pa se je pokazalo, da se bo za razširjavo te ceste od 2 $\frac{1}{2}$ metra na 4 $\frac{1}{2}$ metra potrebovalo 1560 metrov zemljišča in ravno toliko metrov kamnite podlage in nasipanja tega cestišča, kar bo znašalo 2067 gld.

Primankljaj, ako tudi občina žrtvuje 450 gld., še vedno znaša 1617 gld.

Deželni odbor namignil je županstvu v Blokah, da naj prosi deželni zbor za podporo, da zamore primankljaj poravnati.

Deželni odbor je mnenja, da je z ozirom na dejanske prometne razmere uvrstitev te ceste med okrajne ceste opravičena.

Gledé na to, da je občina Bloke silno bogata na vseh dokladah, sicer pa revna in je, kakor dokazano, za popravo občinske ceste Ravnik-Zavrh izdala v gotovini 1717 gld., ne da bi prosila za kako podporo iz deželnega zaklada, je opravičeno staviti predlog: Visoki deželni zbor izvoli imenovani občini v ta namen, da se pokrije ostala potrebščina v znesku 1617 gld. za popravo cestne proge, ki naj bi se uvrstila med okrajne ceste, dovoliti podporo v znesku 500 gld. iz deželnega zaklada.

Upravni odsek toraj predlaga:

„Visoki deželni zbor izvoli skleniti:

1.) V cestnem okraju Lož se nahajajoča, okoli 1560 m. dolga občinska cesta, ki se na zapadni strani vasi Kramplje kakih 500 m. oddaljeno od okrajne ceste Velike Lašče-Bloke odcepi in drži čez Lahovo na Ravnik, se uvrsti med okrajne ceste.

2.) Občini Bloke se za od okrajnega cestnega odbora v Ložu zahtevano popravo sub 1.) navedene

ceste dovoli podpora 500 gld. iz kredita za cestne namene.

3.) Okrajnemu cestnemu odboru v Ložu se naroča, da prevzame ad 1.) omenjeno cesto takoj v svojo oskrbo, ko bo popolnoma popravljena, kar se bo v kratkem zgodilo.

4.) Deželnemu odboru se naroča, da radi izvršitve teh sklepov potrebno ukrene.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo nasvetu upravnega odseka, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride točka:

13. Ustno poročilo upravnega odseka o uvrstitvi v cestem okraju Postojnskem se nahajajoče občinske ceste, ki se od okrajne ceste Dilce - Studeno - Planina med Brinjem in Studenem odcepi in drži na Bukovje in Gorenje, med okrajne ceste (k prilogi 41).

13. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreihung der im Straßenzbezirke Adelsberg gelegenen, von der Dilce-Kaltenfeld-Planinaer Bezirksstraße zwischen Brinje und Kaltenfeld abzweigenden, nach Bukuje und Gorenje führenden Gemeindefstraße in die Kategorie der Bezirksstraßen (zur Beilage 41).

Poročevalec Božič:

Visoka zbornica! Leta 1895. vložili sta podobčini Gorenje in Bukovje prošnjo, da bi se občinska cesta, ki se odcepi od okrajne ceste Dilce-Studeno-Planina med Landolom in Brinjem, in vodi mimo Bukovja v Gorenje, uvrstila med okrajne ceste.

V tej prošnji, kateri je priložen tudi nekak obris, navajajo prosilci, da ta cesta ne služi samo krajnemu, ampak tudi splošnemu prometu, da veže dva cestna okrajja, in da se poleg tega stega v Gorenje in Bukovje Belska, Brunška, Podkrajška in Jamska pot, tako da se toraj ves promet teh krajev vrši le po poti, katero sta vzdrževali prisiljeni podobčini Gorenje in Bukovje.

Ta zadeva se je v 15. seji l. 1895. v visoki zbornici obravnavala ter je bilo sklenjeno, naj deželni odbor o njej nadalje pozveduje. Ta sklep se pa takrat ni izvršil, vsled česar so zastopniki podobčin Bukovje, Gorenje in Predjama, oziroma občina Hrenovice z vlogo z dne 13. februarja 1897 še enkrat prosile, naj bi se ta cesta uvrstila med okrajne ceste. S sklepom z dné 27. februarja 1897 je bilo

deželnemu odboru naročeno, naj pozve mnenje okrajnega cestnega odbora, ter o tem v prihodnjem zasedanju stavi primerne nasvete. Tudi takrat se stvar ni izvršila, vsled česar so prosilci l. 1899. vložili novo prošnjo, v kateri navajajo iste razloge, kakor v prvi prošnji. Vrhu tega naglašajo, da je promet po tej cesti tako velik, da se vsako leto najmanj 5000 m.³ lesa iz Windischgrätzovih in iz ekvivalentnih gozdov drugih vasi po njej izvozi, da rabita cesto ne le podobčini Bukovje in Gorenje, ampak pred vsem tudi občini Podkrajin Postojina in sploh celi Pivški okraj, vsled česar je bila ta cesta že l. 1869. priznana kot javna pot. Krivica se godi tema podobčinama s tem, da morata za ta ogromni promet cesto sami vzdržavati in je torej prošnja za uvrstitev med okrajne ceste popolnoma opravičena. Deželni odbor je potem naročil okrajnemu cestnemu odboru Postojinskemu, naj o tem izreče svoje mnenje, a ta je v seji dné 29. novembra 1897. se izrekel proti zaprošeni uvrstitvi med okrajne ceste, to pa iz razlogov, ki ne morejo biti merodajni za končno rešitev tega vprašanja. Cestni odbor Postojinski pravi, da veže omenjena občinska pot le vasi Bukovje in Gorenje z okrajno cesto, toraj dve vasi, ki ležita v jedni in isti katasterski občini; nadalje pravi cestni odbor, da imata jedino le ti dve vasi korist od te ceste, da jo lahko tudi sami vzdržujeta, ker meri le 2:8 km. in končno izraža cestni odbor svojo skrb, da bi potem, ako se prošnja usliši, zapored prihajale vse občine s takimi prošnjami, da bi se naposled morale vse občinske ceste proglasiti za okrajne ceste.

Iz poročila, katero je predložil visoki zbornici deželni odbor, je posneti, da ti podatki ne morejo biti merodajni, marveč, da je cestni odbor popolnoma pustil iz vida važnost te ceste za splošni promet. Dokazano je namreč, da se vrši po tej cesti ves promet celega okraja, da veže ta cesta dva cestna okraja in da toraj ni mogoče izpodbijati njene važnosti za splošni promet. Po drugi strani se pa nikakor ne dá tajiti, da podobčini Bukovje in Gorenje nista krivično preobloženi z vzdržavanjem te ceste. Deželni odbor je nasvetoval, da naj se ta cesta v smislu § 20. zakona z dné 28. julija 1889, dež. zak. št. 17. proti volji okrajnega cestnega odbora uvrsti med okrajne ceste.

Upravni odsek se je pridružil temu mnenju, ter me je pooblastil, da v njegovem imenu predlagam sledeče:

„Visoki deželni zbor izvoli skleniti:

1.) V cestnem skladovnem okraju Postojnskem se nahajajoča, okoli 2:8 km. dolga občinska cesta, ki se od okrajne ceste Dilce-Studeno-Planina med Brinjem in Studenem odcepi in drži na Bukovje in Gorenje, se uvrsti med okrajne ceste.

2.) Okrajni cestni odbor v Postojni prevzame sedaj navedeno cesto v svojo neposredno oskrbo, toda šele potem, ko jo bo podobčina Bukovje, katera jo je do sedaj vzdrževala, zadostno posula.

3.) Deželnemu odboru se naroča, da radi izvršitve teh sklepov potrebno ukrene.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo nasvetu upravnega odseka, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

14. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer:

a) Krašovec Valentina, občinskega odbornika v Št. Petru, da bi se določbe občinskega zakona natančno splovnovale.

14. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über Petitionen, und zwar:

a) deš Krašovec Valent., Gemeindeauschussmitglied in St. Peter, um genaue Handhabung der Bestimmungen des Gemeindegesetzes.

Poročevalec Božič:

Visoka zbornica! Valentin Krašovec se je bil pritožil pred vsem pri gospodarskem odboru vasi Št. Peter, da si tvorničar Medica prilastuje nekaj občinskega, oziroma podobčinskega sveta. Gospodarski odbor je to pritožbo odbil, vsled česar se je Krašovec potem pritožil na deželni odbor. Ta je dal stvar preiskati, toda iz zadevnega poročila županstva Št. Peter je posneti, da ni res, kar trdi Valentin Krašovec, ampak nasprotno, da je hotel tvorničar Medica s tem, da je neki občinski jarek zasul in s tem občinsko pot razširil, le sebe škode varovati, da bi ljudje ne hodili po njegovem dvorišču namestu po občinski poti, in da si Medica ne lasti dotičnega pota. Vsled tega je bila prošnja Valentina Krašovec kot neutemeljena odbita. Vkljub temu se je Valentin Krašovec pritožil še enkrat na deželni odbor, ki je na to dal zadevo zopet na lici mesta pregledati in je bil k dotični obravnavi povabljen tudi Valentin Krašovec. Pri tem komisijonelnem ogledu se je sestavil zapisnik, ki vsebuje vse ono, kar je prej že poročal gospodarski odbor, oziroma županstvo Št. Peter, posebej pa se je še naglašalo, da Valentin Krašovec pri tej priliki nikakor ni v stvari sami ugovarjal. Vsled tega je moral deželni odbor svoj prvotni odlok znova potrditi, ter odbiti pritožbo Valentina Krašovec. Nato se je Valentin Krašovec obrnil na c. kr. deželno vladu s podobno pritožbo, toda tudi ta jo je odbila in sicer zaradi tega, ker spada ta zadeva v kompetenco deželnega odbora. Zdaj pride Valentin Krašovec, namestu da bi bil nastopil pravilno in predpisno pot pritožbe na upravno

sodišče, s pritožbo proti deželnemu odboru pred visoko zbornico. Ne dá se prikriti, da ta peticija ni prav za prav nič družega, kakor obtožnica deželnega odbora. Valentin Krašovec podtika deželnemu odboru, da ni skrbel za to, da bi se nekateri paragrafi občinskega reda izvrševali, zlasti §§ 89, 90 in 92 ter stavi prošnjo, naj vsaj visoki deželni zbor skrbi za to, da bo deželni odbor pri enakih pritožbah vpošteval paragrafe 89, 90 in 92 občinskega reda. Končno dodaja Valentin Krašovec tudi še pritožbo, da je moral v zadevi neke občinske tkake plačati znesek 70 kr.

Cela vsebina te peticije torej ne spada pred visoko zbornico, vsled česar si po sklepu upravnega odseka usojam predlagati sledeče:

„Visoki deželni zbor skeni:

Preko peticije Valentina Krašovca iz Št. Petra preide se na dnevni red.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, bomo glasovali. Gospodje, ki se strinjajo s tem predlogom, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka

b) vasi Breže in Jurjevica za napravo vodovoda;

b) der Ortschaften Breže und Jurjevica um Errichtung einer Wasserleitung;

izostane, ker je gospod poročevalec Lenarčič odsoten. Torej pride na vrsto točka:

c) posestnikov iz Jakovce, občina Vrabče, za napravo načrtov za vodovod.

c) der Insassen von Jakovce, Gemeinde Vrabče, um Verfassung der Pläne für die Wasserleitung.

Poročevalec Božič:

Visoka zbornica! Posestniki iz Jakovice, občina Vrabče sodnega okraja Vipavskega, so bili vložili že l. 1895. prošnjo za napravo vodovoda, kateri je bil priložen slabo izdelan načrt in še slabše napravljen proračun. Ta zadeva se je obravnavala v visoki zbornici v seji dné 15. februarja 1895 in sklep je bil ta, da se je takrat deželnemu odboru naročilo, „da potrebno ukrene, da se namesto predležečega nerabljivega načrta in napačnega proračuna za vodovod napravi nov načrt s proračunom na podlagi zanesljivih podatkov“.

Leta 1896. poslal je deželni odbor hidrotehnika v Vipavsko dolino, ter mu dal naročbo, naj si ogleda na lici mesta tudi ta vodovod. Deželni hidrotehnik je bil tedaj sicer v Vipavski dolini, v Jakovice pa ni prišel. Vsled tega sem jaz lansko leto stavljal resolucijo, naj se to vsaj l. 1898. zgodi, pa tudi lansko leto hidrotehnik vsled pomanjkanja časa ni mogel priti v Vipavsko dolino in stvar je zopet zaspala. Letos pa predlagajo dotični posestniki novo prošnjo, v kateri nujno prosijo, naj pride vsaj letos tja deželni hidrotehnik, da se omogoči dobava zdrave pitne vode.

V podkrepljenje prošnje moram navesti, da občina oziroma vas Jakovice nima nobene niti talne, niti izvirne vode, ampak le jeden kal, ki služi za napajanje živine in za pranje, iz tega kala pa jemljejo vodo tudi za pitje in kuhanje in je torej prošnja posestnikov iz Jakovce utemeljena iz sanitarnih in drugih ozirov. Za slučaj požara pa je seveda v tej vasi še najmanj skrbjeno. Ta prošnja je torej utemeljena in če kje na Kranjskem, je gotovo v tem slučaju nujno potrebno, da se pomanjkanju vode v Jakovici čimpreje odpomore.

Vsled tega si usojam v imenu upravnega odseka predlagati:

„Visoki deželni odbor skleni:

Deželnemu odboru naroča se, skrbeti za to, da deželni hidrotehnik gotovo tekom leta 1899. izdelata načrt za vodovod v Jakovicah na podlagi zanesljivih podatkov.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, bomo glasovali. Gospodje, ki pritrjujejo temu predlogu, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride:

15. Utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca Viljema Pfeiferja in tovarišev gledé prebitkov osebnega dohodninskega davka (k prilogi 50).

15. Begründung des selbständigen Antrages des Herrn Abgeordneten Wilhelm Pfeifer und Genossen, betreffend die Ueberhöhung der Personaleinkommensteuer (zur Beilage 50.)

Gospod poslanec Pfeifer ima besedo.

Poslanec Pfeifer:

Visoki zbornici je znano, da se je povdarjalo že v državnem in deželnem zboru, da je Kranjska dežela neprimerno visoko obdavčena z obrtnim davkom, da treba olajšati to breme — to namerava da-

našnji moj predlog. Stavim ga tem lažje, ker je naša deželna komisija za obrtni davek spoznala potrebno tako olajšavo.

Na prizadevanje častitega tovariša gospoda Dr. Majarona vzprejela je namreč predlog, da se priporoča kontingentni komisiji, da naj gleda na kmetijsko bedo, vsled katere trpi tudi obrt in pri razdelitvi preostankov v smislu §§ 49 in 54 davčnega zakona z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220, na našo deželo jemlje primeren ozir. Obrtni in kmetijski stan sta navezana eden na drugega; ako ima poslednji obile dohodke iz svoje kmetije, ima tudi obrtnik več zaslužka, nasprotno se zmanjšuje obrtniku zaslužek, če kmetija peša. Bridko čutimo to v naši deželi, katere ogromna večina prebivalcev je navezana na pridelke svojih kmetij. Leto za letom padale so in še padajo cene poljskim in gozdnim pridelkom, n. pr. žitu, lesu i. dr., naraščali pa stroški za obdelovanje, za posle i. t. d.

Posebno v vinorodnih pokrajinah so se dohodki vedno zmanjševali, sem ter tje pa tudi popolnoma izostali vsled nesrečne trsne uši, strupene rose i. t. d. Dokazal je pred kratkim častiti tovariš gospod vitez Langer, koliko narodnega premoženja je uničila trsna uš.

Predno je prišla ta božja šiba čez naše vinograde, pridelalo se je vina povprek na leto 200.000 *hl* (l. 1875—1880.)

Pozneje vedno manj, v petletnici 1890—1895 samo 70—80.000 *hl*. Ako se računa nad 200.000 *hl* po takratni ceni 10 gld. za hektoliter, znašala je vrednost pridelanega vina nad dva milijona goldinarjev, sedaj pa za 70.000 *hl*, pol sedanji ceni 20 gld. za hektoliter, 1.400.000 goldinarjev, toraj na leto manj 600.000 gld. Teh 600.000 gld. ni, ne pride več med ljudi. To pomeni veliko izgubo narodnega premoženja. Vsak človek, ki vidi tako ginevanje narodnega premoženja, sodil bi, da davčna oblast to upošteva pri obdavčenju obrta. Žalibog temu ni tako.

Pridobitni, dohodninski in krošnjarski davek znašal je za našo deželo, kakor razvidno iz deželno-odborovih prilog, 1886. l. 462.426 gld., l. 1897. pa že 581.495 gld. V vinorodnih okrajih 1886. leta n. pr.: Krško 3317 gld., Kostanjevica 2327, Metlika 3896, Novomesto 7587 gld., Črnomelj 5022 gld.; skupaj 22.149 gld. Leta 1897. pa: Krško 3795 gld., Kostanjevica 3396, Novo mesto 13.609, Metlika 5166, Črnomelj 4844 gld.; — skupaj 30.810 gld., tedaj leta 1897. že za 8000 gld. več, nego pred jednajstimi leti. Namesto da bi davčna oblast vsaj za 8000 gld. znižala dotični davek, zvišala ga je za 8000 gld., vzlic vedno nazadujočim gospodarskim razmeram. Proti koncu 1880. l. so bili vinogradi še bolj intaktni, takrat je bilo že še prihodka pri posestnikih in pri obrtnikih. Od tiste dōbe sēm pa se je trsna uš vedno bolj širila, danes okuženih je že 83% naših vinogradov; tistih 600.000 gld. na leto ali še več, kar je prišlo iz vinogradov denarja med ljudi, žalibog danes ni več. Sleherni utesnuje svoje izdatke na najsilnejše potrebe; štediti mora pri živežu, obleki in drugih potrebščinah. To, kar si je kdo prihranil v prejšnjih

boljših letih, vtakne sedaj v ponovitev vinograda, vrh tega še dobiva brezobrestnih posojil pri državi in deželi. Ako toraj, recimo najmanj 600.000 gld. na leto sedaj ne pride več med ljudi, morajo danes tudi obrtniki imeti toliko manj prometa in zaslužka; vkljub temu pa so nekateri pregoreči davčni organi vedno bolj navijali davčni vijak. Rokodelcev n. pr. bilo je prej manj, a ti so imeli sopomagačev. Sedaj je več rokodelcev, toda velika večina je brez poma-gačev, kateri pa nimajo tistega več dela in tistega več zaslužka, katerega so imeli prejšnji, ko jih je bilo manj, ker vsakdo mora bolj varčno živeti, mora bolj štediti, kakor prej, kar se najbolj občuti v naših vinorodnih pokrajinah. Ko se je nalagal obrtni davek v smislu novega davčnega zakona ter izračunala svota, ki jo ima plačati naša dežela, se je za pod-lago vzela tista svota, ki je bila predpisana l. 1892. To je bilo leto, v katerem se je dohodek iz vino-gradov že silno zmanjšal, obrtni davek pa neopra-vičeno visoko narasel. Že prej omenil sem in do-kazal, kako neutemeljeno se je zlasti v vinorodnih pokrajinah povekšaval obrtni davek vkljub pomanj-šanim dohodkom, da je tedaj tako obdavčanje absolutno preobremenjenje. Pa tudi rela-tivno v primeri k drugimi deželami je naša dežela gledé pridobitnega in dohodninskega davka preob-ložena. V tem pogledu sklicujem se na prilogo 1041 k stenograf. zapisnikom državnega zbora XI. sesije 1895. l.

Po tej prilogi (stran 284, 285) bilo je n. pr. na Koroškem po predpisu za 1892. l.:

a) do 30 gld. dohodninskega in pridobitnega davka 11.357 davkoplačevalcev; na Kranjskem pa 10.067 davkoplačevalcev, ki so plačevali na Koroškem 80.452 gld., na Kranjskem pa, dasiravno jih je bilo 1290 manj, pa 84.769 gld.;

b) dalje bilo je onih, ki so nad 300 gld. dohodninskega in pridobitnega davka plačevali, na Koroškem 77 davkoplačevalcev, na Kranjskem pa 48 davkoplačevalcev; prvim 77 davkoplačevalcem na Koroškem predpisano bilo je 88.754 gld.; drugim 48 na Kranjskem pa 99.040 gld.; toraj nad 10.000 gld. več, dasiravno jih je bilo 29 manj;

c) od 30—300 gld. dohodninskega in pridobitnega davka ni dosti razlike v razmerju davčnih bremen Kranjske in Koroške dežele.

Sedaj pa primerjajmo, kako je narasel pridobitni in dohodninski davek. Po ravno tej prilogi (stran 255) znašal je pridobitni davek 1882. leta na Kranjskem 130.103 gld., čez deset let, to je 1891. l. 147.990 gld. in dohodninski davek 1882. l. 303.673 gld., 1891. leta pa 450.073 gld.; na Koroškem pridobitni davek 1882. leta 105.887 gld.; (toraj že 1882. l. nad 24.000 gld. na Koroškem manj kakor na Kranjskem) in 1891. l. 135.342 gld.; dohodninski davek 1882. l. 299.828 gld. in 1891. l. 437.372 gld.; toraj okroglih 13.000 gld. manj, ko na Kranjskem. V Trstu — kakor znano, tam ni bilo prej pridobitnega davka — znižal se je dohodninski davek od 794.105 gld. v l. 1882. na 684.788 gld. v l. 1891., tedaj za okroglih 110.000 gld.

Vse to navajam radi tega, da dokažem, da se je drugod oziralo na dejanjske razmere, na Kranjskem pa ne, marveč je davčno breme brez povoda ne-utemeljeno v desetih letih (1882—1891) narastlo in še dalje narašča. Ker nimam na razpolaganje (oficijelnih) uradnih štatističnih podatkov, iz katerih bi se razvidelo, kako in v katerem številu so obrtniki naši po potresu, trsni uši in večletnih slabih letinah prizadete dežele v posameznih davčnih družbah in razredih v primeri k analognim tistim družbam in razredom drugih dežel obdačeni gledé obrtnege davka, moram omejiti se na to, kar sem povedal v glavnih potezah. Zastopniku kranjske dežele v kontingentni komisiji pristopni bodo podatki. Na podlagi teh podatkov bo lahko dokazal neprimerno visoko obdačanje naše dežele gledé obrtnege davka in po vsi pravici na podlagi teh dokazov zahteval, da kontingentna komisija v smislu nove davčne postave §§ 49, 54 primerno ozir jemlje na našo deželno sploh, osobito pa na vinorodne pokrajine. V minulih desetih letih je naša dežela v primeri k drugimi deželami največ trpela, zadele so jo razne nesreče: trsna uš, strupena rosa, potres, večletne slabe letine, med temi letine brez sadja, živinske bolezni, ustavljeni sejmovi, toča, povodenj, nenavadna suša, pomladanski sneg. Gledé na te nesreče in na agrarno krizo, vsled katere trpi tudi obrt, je naša deželna komisija, kakor sem omenil početkom svojega govora, stavila primerne nasvete. Te podpira današnji moj predlog, ki se ob enem ozira na mnoge pritožbe in želje v tej zadevi. V formalnem obziru nasvetujem, da zbornica izroči moj predlog upravnemu odseku.

Deželni glavar :

Gospod poslanec Pfeifer predlaga, da se njegov samostalni predlog izroči upravnemu odseku.

Gospodje, ki pritrjujejo temu formalnemu predlogu, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Sedaj gremo nazaj na točko 6., ker je gospod poročevalec že tukaj, in sicer na točko:

6. Ustno poročilo finančnega odseka o peticijah, in sicer:

a) Blandine pl. Gariboldi za zvišanje miloščine:

6. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über Petitionen, und zwar:

a) der Blandine Edle v. Gariboldi um Erhöhung der Gnadengabe.

Poročevalec ces. svetnik Murnik :

Visoki zbor! Blandina pl. Gariboldi, uradniška sirota, se je obrnila do visokega zbora s prošnjo, da bi se ji miloščina, katera znaša 47:25 gld. na leto,

nekoliko povišala. Njen oče je bil stanovski uradnik in je bil l. 1851. vpokojen z 800 gld. Ko je umrl, je zapustil vdovo in tri hčere, od katerih je sedaj le še ena, namreč Blandina živa. Ona pravi, da se je trudila že toliko in toliko let, namreč čez štirideset let, da si je služila svoj živež, ali zdaj pa od lanskega leta sèm je tako na očeh oslabela, da na ulici ne more sama hoditi, ampak jo mora kdo spremljati. Z delom si torej ničesar ne more prislužiti. Finančni odsek je bil preverjen, da je prositeljica v resnici podpore vredna in da s 47:25 gld. gotovo nikdo ne more svoj živež nakupiti in z ozirom na to nasvetuje:

„Visoki deželni zbor skleni:

Blandini pl. Gariboldi, bivšega stanovskega uradnika siroti, poviša se z letom 1899 miloščina na letnih 80 gld., katero je v mesečnih obrokih iz deželnege zaklada izplačevati.“

Deželni glavar :

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki pritrjujejo temu predlogu, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

b) Marije Androjna, vdove deželnege pomočnega uradnika, za dovolitev miloščine.

b) der Maria Androjna, landtschaftliche Aus- hilfsbeamtenwitwe, um Bewilligung einer Gnadengabe.

Poročevalec ces. svetnik Murnik :

Marija Androjna, vdova bivšega pomožnega uradnika pri deželnem knjigovodstvu, pravi v svoji prošnji, da je njen mož l. l. dné 7. junija nanagloma umrl. On je služil pri deželnem odboru, pri knjigovodstvu in pri deželni blagajnici kot pomožen uradnik od 1. februarja 1884 naprej, in sicer s plačo 30, 40, 45 in končno s plačo 50 gld. On je nagloma umrl in zapustil vdovo in štiri hčere, katerih ena je 23 let stara, druge pa 20, 18 in 16 let.

Prvi dve že služite svoj živež, vdova pa pravi, da nima nobenega pravega zaslužka in mora gledati za najmlajšo hči, da se kaj nauči, da bo sama mogla skrbeti za svoj živež in zato se obrača do deželnege zbora, da bi zanjo in za njeno najmlajšo hči dovolil nekoliko podpore. Finančni odsek se je preveril, da je Androjna ves čas svojega službovanja hvalevredno opravljal njemu oddeljena opravila in, da ni bil le diurnist, ampak da je pri deželnem knjigovodstvu več stvari samostojno izvrševal, torej v marsičem nadomestoval pravega uradnika. Ker je prositeljica

v resnici podpore potrebna, nasvetuje finančni odsek, da bi se ji nekoliko dalo in da bi naj visoki zbor pritrdil naslednjemu predlogu:

„Visoki deželni zbor skleni:

Mariji Androjna, vdovi bivšega pomožnega uradnika pri deželnem knjigovodstvu, podeli se za tri leta od meseca julija 1898 računši miloščina mesečnih 10 gld. iz deželnega zaklada.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

c) upravnega sveta Elizabetine otroške bolnišnice v Ljubljani za dovolitev podpore za daljna tri leta.

c) des Verwaltungsrathes des Elisabeth-Kinderhospitales in Laibach um Bewilligung der Subvention für die weiteren drei Jahre.

Poročevalec ces. svetnik Murnik:

Predstojništvo Elizabetine otroške bolnišnice v Ljubljani se je obrnilo do deželnega zbora s prošnjo, v kateri navaja, da deželni zbor tej bolnišnici že precejšno vrsto let podeljuje podporo letnih 300 gld. Zadnjič je bila taka podpora dovoljena za leta 1897, 1898 in 1899 in zdaj prosijo, da bi se jim dovolila zopet za daljna tri leta, namreč za leta 1900, 1901, 1902. V prošnji navajajo, da so se troški pomnožili, deloma s tem, da je živč postal dražji, deloma, da je režija postala dražja, deloma pa tudi s tem, da je več gospej, ki so prej društvo podpirale, se ali preselilo ali pa umrlo, da je pa naraščaj vedno manjši. Dalje je tudi odrejeno, da se sedaj otroci iz deželne bolnišnice nič več ne dajejo v otroško bolnišnico, ampak da jih bolnišnica sama oskrbuje. Tako so še l. 1896, imeli iz deželne bolnišnice 131 otrok, za katere so dobivali na dan po 45 kr., sedaj pa to popolnoma odpade in proračun za letošnje leto kaže 1169 gld. primanjkljaja. Finančni odsek in tudi deželni zbor je temu že mnogokrat pritrdil, da je ta bolnišnica v resnici podpore potrebna, ker skrbi brezplačno za bolne otroke, katerih pride jako mnogo ne le iz Ljubljane, ampak tudi z dežele, in zato nasvetuje, da bi se podpora za bolnišnico podaljšala v isti meri kakor se je prosilo, ter predlaga:

„Visoki deželni zbor skleni:

Elizabetni otroški bolnici v Ljubljani podeli se za l. 1900, 1901 in 1902 iz deželnega zaklada letna podpora po 300 gld.“

Deželni glavar.

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrujejo predlogu finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride sedaj točka:

16. Ustno poročilo finančnega odseka o peticijah, in sicer:

a) vasi Leše pri Mošnjah gledé podpore za napravo brizgalnice.

16. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über Petitionen, und zwar:

a) der Ortschaft Leischach bei Möschnach um Subvention behufs Anschaffung einer Feuerpritze:

Poročevalec ces. svetnik Murnik:

Visoki zbor! Podobčina Leše se je po svojih zastopnikih obrnila do visokega zbora s prošnjo, da bi se jej nekoliko podpore dovolilo, da si napravi svojo brizgalnico. Županstvo v Mošnjah priporoča to prošnjo prav toplo. Prosilci se sklicujejo na to, da jim gasilno društvo v Mošnjah zaradi precejšnje daljave v slučaju potrebe ne bi mogel tako hitro na pomoč priti in zato so se preverili, da bi bilo najbolje, ako si napravijo svojo brizgalnico, ki bi ne služila samo za vas Leše, ampak tudi vsem Poračica, Paloviče, Popovo, Vadiče in Visoče. Deželni odbor vsako leto iz gasilno-stražnega zaklada podeljuje vsem gasilnim društvom in tudi občinam podporo. Tako se je tudi občini Mošnje dovolila podpora in gotovo se bo deželni odbor tudi na to prošnjo oziral, kadar se bo razdeljeval tisti gasilno-stražni zaklad.

Prošnja ta torej ne spada pred deželni zbor, ker se vendarle tukaj ne more govoriti o vsaki prošnji, in le želeli je, da bi se take prošnje vedno vlagale le na deželni odbor. Z ozirom na to se nasvetuje:

„Visoki deželni zbor skleni:

Prošnja podobčine Leše za podporo za nakup brizgalnice se odstopa deželnemu odboru v rešitev.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

- b) več posestnikov iz Starega apna pri Velikih Lipljenih za znižanje stroškov povodom delitve njih skupnega zemljišča ;
- b) mehrerer Besitzer von Staro apno bei Großliplein um Ermäßigung der Kosten anlässlich der Vertheilung eines gemeinschaftlichen Grundstückes ;

Poročevalec dr. Papež :

Visoki zbor! Posestniki iz Starega apna pri Velikih Lipljenih prosijo za znižanje stroškov povodom delitve njih skupnega zemljišča. Navajajo v dotični prošnji, da so bili troški za zemljemerca v znesku 141 gld. preveliki v razmerju z malim posestvom, katero ž je razdelilo in katero je baje, kakor pravijo v svoji prošnji, vsega skupaj obsegalo samo eden in pol grunta, in z ozirom na to, da so troški v tem razmerju nasproti malemu posestvu res ogromni, je pač vredno, da se stvar preiskuje, in da se pri deželnem odboru na to ozira, ki ima itak določati, ali in koliko se zniža kaka svota takih stroškov. Povod, da so prosilci to prošnjo vložili, jim je dala neka rešitev deželnega odbora, v kateri je rečeno, da se morajo obrniti na deželni zbor in da deželni odbor ne more v svojem delokrogu odpustiti več od teh stroškov. Finančni odsek je bil torej tega mnenja, ako se sedaj ta prošnja po sklepu, katerega bom predlagal, izroči deželnemu odboru, da bo s tem tudi imel pooblastilo deželni odbor, da sme tudi nadalje še troške ponižati, kakor jih je že tistim prosilcem nekaj prej v mali svoti ponižal in v ta namen stavim v imenu finančnega odseka predlog, da se ta prošnja izroči deželnemu odboru v primerno meritorno rešitev.

Deželni glavar :

Želi še kdo besede ?

Gospod poslanec dr. Tavčar ima besedo.

Poslanec dr. Tavčar :

Visoka zbornica! Sklep, katerega je napravil finančni odsek, je sicer jako priproste narave, ali meni se vidi, da je vzlic temu jako nevaren. Stvar, kako naj se vračajo troški za agrarske operacije, je v zakonu določena in deželni odbor, kadar mu je mogoče, sam kaj stori. Stoji pa na načelu, da teh stroškov ne gre znižavati, ampak da je edina dobrota, ki je mogoča, ta, da se podaljšajo obroki za poplačila.

Dalje bi jaz nikdar ne hotel iti, ker sicer ustvarimo nesrečen prejudic za poplačevanje stroškov za že dognane operacije in za take, ki se bodo dognale še v bodoče. Ako boste danes storili sklep po predlogu finančnega odseka, bodo ljudje videli, da se, ako se pri deželnem odboru nič ne dá doseči, vse

doseže pri deželnem zboru in nastal bo položaj, da bo vsaka prizadeta občina prišla pred deželni zbor in hotela imeti znižanje stroškov. Ako pomislite, koliko že stanejo agrarske operacije, je vzlic temu, da na posameznega posestnika pride lahko precej velika svota, dotični posestnik vendar še v dobrem položaju. Po mojih mislih bi bila tudi edina pametna rešitev, da deželni zbor prošnjo naravnost odkloni, kajti sicer bomo drugo leto imeli cel koš enakih prošenj, katerih število pa bo šo od leta do leta naraščalo. Ljudje bodo zdihovali in rekli, če so se temu stroški znižali, naj se znižajo tudi nam in na ta način ne pridemo do konca. Torej stavim nasproten nasvet, da se ta prošnja naravnost zavrne.

Deželni glavar :

Gospodje poslanci, ki podpirajo predlog gospoda poslanca dr. Tavčarja, izvolijo ustati.

(Se podpre. — Wird unterstützt.)

Predlog je dovolj podprt in pride na glasovanje.

Želi še kdo besede ?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, gospod poročevalec ?

Poročevalec dr. Papež :

Visoki zbor! Tudi v finančnem odseku so se naglaševali taki pomisleki, kakor jih je gospod poslanec dr. Tavčar zdaj navajal, vendar pa se je v odseku uvaževalo, da je mogoče, da se je tu vršila neka nepravilnost ali kaka zmota, kajti znano je iz prejšnjih časov, da so marsikaterikrat troški merivca s tem nastali, ker so bili to včasih ničvredni in nesposobni geometri, kateri so vse skazili, da se je potem moralo znova narediti vse.

To pač zdaj ni sumiti, ker je, kakor znano, celo agrarsko osebje dobro izučeno in vestno, ampak vendar se ne ve, kako je prišlo, da so pri razdelitvi 1¹/₂ grunta znašajočega zemljišča narastli troški do vsote 141 gld. in samo zato je sklenil finančni odsek naročiti deželnemu odboru, da ta preiskuje in potem prošnjo primerno reši. Jaz sem to omenil za svojo osebo in poročam tudi to, kar se je v finančnem odseku povedalo, ampak seveda pooblastila od finančnega odseka nimam, da bi se predlogu gospoda predgovornika mogel pridružiti.

Deželni glavar :

Najprej bomo glasovali o preminjalnem predlogu gospoda poslanca dr. Tavčarja, da se prošnja odkloni.

Gospodje, ki pritrjujejo temu predlogu, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejet in torej odpade glasovanje o odsekovem predlogu.

Daljna točka je:

- c) Franciške Jalen, soproge bivšega secijskega sluge, za odpravnino ali miloščino.
- c) der Franziska Jalen, Gattin des gewesenen Secierdieners, um Bewilligung einer Abfertigung oder Guadengabe

Poročevalec ces. svetnik Murnik:

Frančiška Jalen, soproga bivšega secijskega sluge, prosi, da bi se jej nekoliko miloščine dovolilo, ker je njen soprog nad 10 let služil v deželni bolnišnici kot secijski sluga, leta 1897 pa se službi odpovedal ter odšel iz Ljubljane, zapustivši njo in jednega otroka, ki obiskuje drugi gimnazijski razred. Ona zdaj nima nobene podpore in si samo nekoliko zasluži tam v bolnišnici. Finančni odsek je bil preverjen, da je soproga bivšega secijskega sluge podpore vredna, in nasvetuje:

„Visoki deželni zbor skleni:

Frančiški Jalen, soprogi bivšega secijskega sluge, se podeli za tri leta od 1. maja 1899 začenski mesečna podpora v znesku 8 gld. iz bolnišnega zaklada.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrujejo predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride točka:

17. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer:

- a) župansteven ob Kamniški Bistrici za uravnavo reke Bistrice;

17. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über Petitionen, und zwar:

- a) der an der Steiner-Feistritz gelegenen Gemeindeämter um Regulierung der Feistritz.

Berichterstatter von Rechbad:

Die an der Steiner-Feistritz gelegenen Gemeinden haben die Bitte eingebracht, der hohe Landtag möge noch in diesem Jahre das Erforderliche veranlassen, dass die Regulierung der Steiner-Feistritz von der Stadt Stein bis zum Ausflusse in die Save in Angriff genommen werde. Sie motivieren ihr Gesuch damit, dass der genannte Fluss jährlich sehr viel cultivierten Bodens abgeschwemmt

hat und bereits die Gefahr vorhanden ist, dass Häuser und ganze Ortschaften den Gewässern zum Opfer fallen könnten.

Die Regulierung der Steiner-Feistritz hat schon seit vielen Jahren den hohen Landtag, den Landesauschuss und die hohe Regierung beschäftigt. Infolge der, ich möchte sagen, zahllosen Gesuche, die von den Gemeinden um Abhilfe gegen schon angerichtete Schäden und wegen Vorsorge gegen noch zu erwartende Schäden an den Landesauschuss gerichtet wurden, hat sich das Bauamt dahin geäußert, dass an den Calamitäten, welche sich in den letzten Jahren an der Feistritz gezeigt haben, in erster Linie die Regulierung der Save Schuld trägt.

Durch die Regulierung der Save ist die Einmündung der Feistritz verschottet worden. Dadurch wird der Wasserlauf verändert und die Geschieführung erschwert und hebt sich die Flusssohle beständig. Dies hat aber zur Folge, dass sich das Hochwasser in den weniger widerstandsfähigen Kulturboden einen neuen Weg bahnt und sogar die Gefahr vorhanden ist, dass sich die Feistritz ein neues Flussbett schafft. Anfänge hievon sind schon jetzt an der Feistritz bemerkbar.

Zu einer dauernden und sicheren Abhilfe sind Palliativmittel, wie sie theilweise schon vorgenommen wurden, nicht genügend, sondern ist eine planmäßige Regulierung der ganzen Steiner-Feistritz nothwendig.

Um dringende Gefahren abzuwenden, wurde bereits bei Bischo am untern Laufe der Feistritz ein Uferschutzbau aufgeführt, welcher rund 12.000 fl. gekostet hat. Hierzu hat der Staat 6000 fl. beigetragen.

Bei der Förttschacher Brücke war durch das vorjährige Hochwasser die Bezirksstraße gefährdet und der linke Brückenkopf in Gefahr, zerstört zu werden. Auch hier hat der Landesauschuss, nachdem Gefahr im Verzuge war und für die Kosten die in erster Linie Verursachen, nämlich die Gemeinde und der Bezirksstraßen-Ausschuss, nicht aufkommen konnten, die Sicherung der Straße und des Brückenkopfes besorgt, was mit einem Kostenaufwande von 2000 fl. verbunden war.

Bei den weiteren Erhebungen hat sich gezeigt, dass nach einem Jahre die Uferschutzbauten bei Bischo schadhast geworden sind und wieder eine Reparatur erforderten, welche mehrere hundert Gulden gekostet hat; ebenso wurden auch die Schutzbauten bei der Förttschacher Brücke beschädigt und mussten ebenfalls wieder repariert werden.

Daraus ist schon ersichtlich, dass mit Palliativmitteln dauernde Abhilfe nicht geschaffen werden kann, sondern eine planmäßige Regulierung nothwendig ist. Dazu ist aber vor allem ein Project erforderlich. Ein solches wurde bisher nicht verfasst, weil das Landesbauamt nicht die nöthigen Kräfte und auch nicht die erforderliche Zeit hat. Der Landesauschuss wendete sich daher an die Landesregierung um einen Techniker zur Verfertigung eines Projectes. Die Landesregierung hat dieses Gesuch mit der Motivierung abgewiesen, dass sie selbst mit Technikern so schlecht versehen sei, dass sie ihre eigenen Arbeiten nicht vornehmen könne. Die Verfertigung eines Projectes durch einen Civilingenieur würde aber 12.000 erfordern.

Nun hat der Landesauschuss, damit doch in der Sache etwas geschehe, an die Landesregierung das Ersuchen gestellt, einen Localaugenschein vorzunehmen, die Regierung

hat aber auch dieses Ansuchen abgewiesen, indem sie zwar die Nothwendigkeit der Regulierung anerkannte, jedoch vom Vocalangenscheine keinen Erfolg erwartete.

Wie mir nun der Herr Referent im Landesaussschusse mittheilt, hat sich die Regierung doch bereit erklärt, die Steiner-Feistritz im Laufe dieses Monates zu begeben. Die Regulierung wird von allen Seiten als nothwendig anerkannt, es mangeln aber, wie bereits erwähnt, die technischen Kräfte zur Verfassung des Projectes und auch die nothwendigen Geldmittel.

Im Verwaltungsausschusse wurde auch noch der Meinung Ausdruck gegeben, dass der oberhalb der Stadt Stein befindliche Theil des Flusses an den Calamitäten, die im Unterlaufe stattfinden, Schuld trägt, indem der Schotter, der aus dem oberen Theile der Feistritz vom Ursprunge und von den Seitenthälern zugetragen wird, in den unteren Theil abfließt; es seien daher schon im oberen Theile Vorkehrungen zu treffen, um den Schotter aufzuhalten.

Es war auch die Meinung vertreten, dass der obere Theil der Feistritz den Charakter eines Wildbaches besitze und dass deshalb Wildbachverbauungen vorzunehmen seien.

Nachdem jedoch nicht zu erwarten ist, dass dieses ganze Project in kürzester Zeit in Angriff genommen werden wird, die Gefahr jedoch von einem Hochwasser zum andern immer größer wird, nachdem weiters die gefährlichsten Theile geschützt werden müssen, war der Verwaltungsausschuss mit Rücksicht auf das Gutachten des Bauamtes, wornach der Hauptgrund in der Verschotterung am Ausflusse der Feistritz in die Save liegt, der Meinung, dass wenigstens vorläufig durch Hinwegräumung des Schotters im Ausflusse der Feistritz den Calamitäten abgeholfen werden könnte.

Ich erlaube mir daher im Namen des Verwaltungsausschusses nachstehenden Antrag zur Annahme zu empfehlen.

(Bere — liest):

„Der hohe Landtag wolle beschließen:

Das Gesuch der an der Steiner-Feistritz gelegenen Gemeinden um Regulierung dieses Flusses wird dem Landesaussschusse mit dem Auftrage übermittelt, bei der erwiesenen dringenden Nothwendigkeit, im Einvernehmen mit der hohen Regierung mit möglichster Beschleunigung die Regulierung der Steiner-Feistritz in Angriff zu nehmen, wobei die Regulierung des Oberlaufes als Wildbachverbauung zu behandeln und die durch die Saverregulierung verursachte Verschotterung an der Einmündung der Feistritz in die Save ehestens beseitigt werde.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich).

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki pritrjujejo nasvetu upravnega odseka, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

b) vaščanov davčnih občin Vodice, Bukovica in Repnje za razdružitev občine Vodice v dve samostojni občini: Vodice in Skaručna.

b) der Zusassen der Steuergemeinden Wodiz, Bukowiz und Repnje um Theilung der Gemeinde Wodiz in zwei selbständige Gemeinden: Wodiz und Skarutschna.

Berichterstatter Freiherr v. Rechbad:

Die Zusassen der Katastralgemeinden Wodiz, Bukowiz und Repnje, im politischen Bezirke Stein, haben ein Gesuch eingebracht um Theilung der Gemeinde Wodiz in zwei selbständige Gemeinden: Wodiz und Skarutschna.

Dieses Gesuch wird damit motiviert, dass die neu zu bildenden Gemeinden, d. i. die Gemeinde Wodiz mit den Steuergemeinden Wodiz, Bukowiz und Repnje und die neu zu bildende Gemeinde Skarutschna mit den Steuergemeinden Skarutschna, Polje, Bršca und Sinkovturn genügend viel Steuer zahlen und auch die genügende Einwohnerzahl besitzen würden, um ihre Geschäfte auch in den neu zu creirenden Gemeinden erfolgreich durchzuführen. Es hätte nämlich die künftige Gemeinde Wodiz eine Steuer von 2949 fl. 57 kr. und 1287 Einwohner, die Gemeinde Skarutschna eine Steuer von 2358 fl. 66 kr. und 957 Einwohner.

Ferner wird das Gesuch damit motiviert, dass die Interessen beiden Fraktionen auseinander gehen und dass im Gemeindeaussschusse immer Streitigkeiten vorkommen, was auch schon daraus erhellt, dass aus der künftigen Gemeinde Skarutschna fünfzehn Ausschussmitglieder in der jetzigen Gemeinde Wodiz vertreten sind, während von den Katastralgemeinden Wodiz, Bukowiz und Repnje nur vier Vertreter im Gemeindeaussschusse sitzen. Als Hauptgrund wird aber vorgeführt, dass die Steuergemeinden Wodiz, Bukowiz und Repnje bereits eine Schule besitzen, während in Skarutschna erst eine Schule gebaut werden soll, ebenso in Sinkovturn, und dass sie zu diesen Schulen einen Beitrag leisten müssten, obwohl ihnen diese Schulen von gar keinem Nutzen wären.

Diese Motive sind nun allerdings nicht genügend, um die Theilung dieser Gemeinden zu bewilligen; es ist aber möglich, dass der Landesaussschuss im Wege weiterer Erhebungen noch andere Motive finden wird, welche geeignet erscheinen, in die Theilung einzuwilligen. So wie das Gesuch jetzt vorliegt, ist kein Grund vorhanden, darauf einzugehen, und ich stelle daher im Namen des Verwaltungsausschusses den Antrag:

„Das Gesuch der Zusassen der Steuergemeinden Wodiz, Bukowiz und Repnje dem Landesaussschusse zur entsprechenden Erhebung und Berichterstattung abzutreten.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje, ki se strinjajo z nasvetom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

18 Ustno poročilo odseka za letno poročilo deželnega odbora, in sicer:

a) o § 4.: Deželne podpore.

18. Mündlicher Bericht des Rechnungsführers auschusses über den Rechnungsführerbericht, und zwar:

a) über § 4: Landesunterstützungen.

Poročevalec Ažman:

Visoka zbornica! Poročati mi je o § 4. letnega poročila, ki govori o podporah, katere je dežela razdelila v dobi od 1. oktobra 1897 do 30. septembra 1898. Iz tega poročila posnamemo, da je dežela dala podpor pogorelcem v znesku 3615 gld., po toči poškodovanim 2830 gld., vsled povodnji poškodovanim 500 gld. in po drugih nesrečah poškodovanim 350 gld. Nadalje se je dalo za izvežbanje v znanostih in umetnostih 2240 gld. 11 kr., za podpore raznih učencev na ljudskih, srednjih in visokih šolah, vsevši podporo Ciril-Metodovi družbi, 3658 gld., obema gledališčema 12.000 gld. in drugih podpor 1900 gld., torej skupaj 27.090 gld. 11 kr., v primeri s podporami prejšnjega leta v skupnem znesku 24.065 gld. za 3025 gld. 11 kr. več.

K temu poročilu nimam posebnega omeniti, razun da se pod marg. št. 14. podeljene podpore preveč skupaj zmešavajo in je želeti boljšega pregleda. Ker je pa ta nedostatek že gospod načelnik našega odseka grajal in se je od deželnega odbora obljubilo, v prihodnjem poročilu natančnejši pregled dati, se ne bom nad tem dalje spodtikal. Vse podpore pa, ki so bile podeljene, so bile podeljene le v resničnih, dokazanih potrebah in ker so večinoma bile podeljene te podpore po sklepih visokega deželnega zbora, torej upam, da ne bo nobenega ugovora in zatorej predlagam v imenu odseka, naj se cela ta točka 4. vzame na znanje.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu odseka za letno poročilo, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

b) o § 7. A.: Deželna prisilna delavnica.

b) über § 7 A: Landes-Zwangsarbeitsanstalt.

Poročevalec Grasselli:

Odsek za letno poročilo se je bavil z oddelkom, ki se tiče deželne prisilne delavnice, pa ni našel povoda, da bi stvar v zbornici obširneje razpravljaj (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Slava mu!“), ali stavil kake nasvete, in zaradi tega usojam se namestu gospoda poročevalca, ki je zaradi boleznih zadržan poročati, v imenu odseka za letno poročilo staviti predlog, deželni zbor izvoli deželnega odbora poročilo v § 7. lit. A vzeti na znanje.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu odseka za letno poročilo, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje pride poročilo o lit.:

B: Deželni dobrodelni zavodi.

B: Landes-Wohlthätigkeitsanstalten.

Poročevalec Grasselli:

Pri tej točki moram potrpežljivost visoke zbornice nekoliko dalj časa zlorabiti.

Odsek za letno poročilo se je, kakor navadno v prvi vrsti bavil z izkazi, s katerimi se pričenlja oddelek letnega poročila, ki se bavi z dobrodelnimi zavodi. Drage volje konstatujem, da se je povprečna oskrbna doba za enega bolnika leta 1897. nasproti številkam za leto 1896. znižala na vseh bolničnih oddelkih izvzemši ginekološki oddelek; na tem oddelku in v porodnišnici se je povprečna oskrbna doba za enega bolnika zopet zvišala; istotako kažejo podatki tičeči se zavodov za blazne in hiralce žal precej rastočo tendenco. Troški za osebo, ki so obrazloženi v marg. št. 20.—24., so na vseh dobrodelnih zavodih leta 1897. ostali popolnoma enaki troškom, ki so za l. 1896. navedeni v lanskem letnem poročilu. Primerno se zdi odseku za letno poročilo, opozoriti deželni odbor le na to, da so lastni troški, ki jih ima dežela za enega bolnika, na nekaterih oddelkih dobrodelnih zavodov, tako v bolnici in porodnišnici, precej višji, kakor določena oskrbna taksa. Zato bi ne utegnili odveč biti, ako bi se hotel deželni odbor baviti z vprašanjem, ali ne bi kazalo, oskrbno takso deloma primerno zvišati.

To vse, kar sem do sedaj navedel, gospodje poslanci lahko posnamejo deželnega odbora letnemu poročilo samemu. Pri proučevanju virov, iz katerih je sestavljeno to poročilo, sem pa iztaknil neki izkaz o eni vrsti troškov in dohodkov bolničnih, ki ni objavljen v letnem poročilu, ker je bil še le pozneje sestavljen izkaz, ki me je zelo zanimal in katerega utegnejo tudi častiti gospodje tovariši smatrati zanimljivim. Ta izkaz se tiče troškov za bolniško oskrbovanje v ožjem pomenu, namreč troškov samo za hrano in postrežbo in istotako dotičnih dohodkov, to je povrnenih troškov ali oskrbnih povračil.

Ta izkaz obseza dobo deset let, od l. 1888. do 1897. V tem izkazu je navedeno število oskrbovancev v vsakem teh upravnih let in zanimljivo je že to, da se je v bolnici — in jaz naglašam, da se te številke tičejo samo bolnice v ožjem pomenu — število oskrbovancev od l. 1888. do 1897. skoraj podvojilo, znašalo je namreč 1888. l. 3661 oseb, leta 1897. pa 6031 oseb. Oskrbni troški, kakor sem jih poprej označil, so znašali 1888. leta 37.100 gld., leta 1897. pa so znašali 51.423 gld.

Najbolj zanimljivo pa je poročilo gledé povračil teh oskrbnih troškov, to je gledé tistih denarjev, ki so se pri deželah in pri privatnikih izterjali kot povračilo teh troškov. Ta povračila so l. 1888. znašala 9761 gld., l. 1897. pa 42.823 gld., tako da, če primerjamo številko troškov za oskrbovanje bolnikov v ožjem pomenu s tem povračilom, znaša torej donesek dežele za te oskrbne troške l. 1897. samo 8600 gld. Jaz sem smatral za svojo dolžnost, visoko zbornico opozoriti na te številke, ker jaz iz teh številk izvajam, da sta upravništvo deželnih dobrodelnih zavodov in deželni odbor, ki ima nadzorstvo nad tem upravništvom, storila v polni meri svojo dolžnost, ker se je na tak način izdatno razbremenil deželni zaklad, in preverjen sem, da bo tudi visoka zbornica drage volje to vzela na znanje.

Toliko o domačih dobrodelnih zavodih. Odnosaji naše dežele s tujimi bolnicami se l. 1897. niso nič zboljšale. Oskrbvanih je bilo v tujih bolnicah sicer samo pet deželanov več, kakor leta 1896., a povračilo oskrbnih troškov tujim bolnicam je leta 1897. vendar poskočilo za 2777 gld. Troški za enega bolnika so se l. 1897. zvišali za 80 kr. na leto in so znašali na dan 84 kr., dočim so oskrbni troški za enega bolnika v tujih bolnicah l. 1896. znašali komaj 82 kr. To so številke, ki se nanašajo na povprečje troškov v vseh tujih bolnicah. Če si pa ogledamo posebe troške, ki jih je dežela Kranjska l. 1897. plačala Tržaški bolnici, je razmerje še neugodnejše. V Trstu namreč stane vsak bolnik 92 kr. na dan, torej 8 kr. več, kakor znašajo poprečni oskrbni troški v tujih bolnicah. Istotako znaša oskrbna doba za bolnika v Trstu 31-43 dni, torej skoraj tri dni več, kakor povprečna oskrbna doba v tujih bolnicah. Zato je pripoznati deželnega odbora prizadevanje, da bi oskrbne troške za Kranjske bolnike v tujih bolnicah zmanjšal, in priporočati mu

je, da se za stvar v tej smeri še dalje z vso odločnostjo poteza.

V marg. št. 31. poroča deželni odbor, da je c. kr. vlada pozvala deželni odbor, naj izreče svoje mnenje gledé dogovora, katerega misli cesarska vlada skleniti z Anglijo gledé vzajemnega brezplačnega oskrbovanja neimovitih umobolnih, in drugega dogovora z Bulgarijo, ki meri na to, da se pripadniki naši in Bulgarci vzajemno brezplačno oskrbujejo v bolnicah. Deželni odbor je v obeh teh slučajih pritrdil in izrekel, da bi bila dežela Kranjska pripravljena tak dogovor odobriti. Razlogom, kateri so vodili deželni odbor, razlogom tem je pritrdil tudi odsek za letno poročilo. Ti razlogi sestojé namreč v tem, da pri takem dogovoru gotovo ne bi bila dežela Kranjska na izgubi, nasprotno, da se na Angleškem in zlasti pa še v Bulgariji gotovo več našincev nahaja, ki utegnejo potrebovati oskrbovanja v bolnici, kakor inozemcev iz teh dežel na Kranjskem, in zato tudi odsek priporoča, da se odobri izjava deželnega odbora, katero je o teh dveh stvareh že izročil deželni vladi.

Po vsem tem usoiam se predlagati v ime odseka za letno poročilo.

„Visoki deželni zbor skleni:

1. Pritrjujoča izjava deželnega odbora gledé dogovora c. kr. vlade z Anglijo o vzajemnem brezplačnem oskrbovanju neimovitih umobolnih v blaznicah in isto tako deželnega odbora pritrujoča izjava gledé dogovora c. kr. vlade z Bulgarijo o vzajemnem brezplačnem oskrbovanju neimovitih bolnikov v bolnicah se odobrujeta.

2. Ostale točke letnega poročila o deželnih dobrodelnih zavodih se jemljó odobrujé na znanje.“

Deželni glavar:

Otvorjam razpravo.

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo prvemu predlogu odseka za letno poročilo, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Gospodje, ki se strinjajo z drugim predlogom, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Točko:

C: Deželni muzej.

C: Landesmuseum.

odstavljam vsled želje nekaterih gospodov poslancev ker se bo tu morda vršila precej obširna razprava.

Torej pride ta točka in pa zaradi odsotnosti gospoda poročevalca Lenarčiča danes odstavljene točke na dnevni red prihodnje seje.

Dalje pridejo na dnevni red prihodnje seje še sledeče točke:

(Glej dnevni red prihodnje seje. — Siehe Tagesordnung der nächsten Sitzung)

Prihodnja seja bo v torek, dné 18. t. m., ob 10. uri dopoldne.

Naznanjam, da se je odsek devet članov za preiskavo gledé kmetijskih zadrug in konzumnih društev konstituiral in da sta imenovana načelnikom gospod poslanec okscelenca baron Schwegel in načelnikovim namestnikom gospod poslanec cesarski svetnik Murnik.

Finančni odsek ima sejo v ponedeljek 17. t. m. ob 5. uri popoldne in sicer naznanjem na prošnjo gospoda načelnika, da se bodo v tej seji razpravljali računski sklepi deželnih dobrodelnih zavodov in da bo gospod poslanec Modic poročal o vodovodu za Planino.

Upravni odsek zboruje v soboto, 15. t. m., ob 10. uri dopoldne.

Naznanjam še, da sem med sejo prejel od gospoda poslanca dr. Majarona dopis, s katerim se upravičuje, da je zaradi bolezni zadržan, udeležiti se današnje seje.

Sklepam sejo.

Konec seje ob 2. uri popoldne. — Schluss der Sitzung um 2 Uhr Nachmittag.

